تجهیز د روزنې په پرتله ډېر مهم دي

... ځای باید نوي ته
... نګړي مرکه کې
... او تجهیزول دي
... و پړاو د لوړونو د
... چې پوه اوونۍ
... ستان کې د ناټو
... ستازي سوزیس
... روزنه او مشوره
... تجهیز، چې په
... نګړي مرکه کې
... پر ځای دي
... ه میلیارده ډالره
... ه، چې د امریکا

په ګډون د ناټو غړي هېوادونه به افغان ځواکونو ته تجهیزات برابروي، چې په دوی کې هلي کاپټرې او زره پوښ ګاډي شامل دي. د افغان ځواکونو تمویل او تجهیز ترټولو ډېر مهم دي، چې موږ دغه ژمنه پوره کړو ... پوه اوسو چې وروسته له ۲۰۱۴ کال د جنوري میاشتې په لومړۍ نېټه له ... افغانستان کې د ... ملاتړ نوی ماموریت پیلوي، چې له مخې به یې ۱۲ زره بهرني سرتېري په افغانستان کې پاتې کېږي او افغان ځواکونو ته به روزنه او مشوره ورکوي. د ناټو ملکي استازي وايي، تر اوسه پرېکړه نه ده شوې، چې نوی ماموریت به یې څو کاله دوام وکړي. د ناټو دغه چارواکي وايي، په اصولو کې د نوي دغه ماموریت په بشپړه توګه غیر پوځي دی او پاتې کېدونکي عسکر به یې په جګړو کې برخه نه اخلي. خو د ځینو راپورونو په اساس په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکايي ځواکونه کولای شي، د افغان حکومت په غوښتنه او مشوره په پوځي عملیاتو کې هم برخه واخلي. د ناټو ملکي استازي په داسې حال کې د افغان ځواکونو په تجهیزولو ټینګار کوي، چې په دې وروستیو کې د حکومت د وسله والو مخالفینو فعالیتونه زیات شوي او د کوټ په ... ه میځ

Ketabton.com

۲ وروسته امریکا خپلسري عملیات نه شي کولای

... چې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې یوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي

... له ۲۰۱۴
... ځواکونو د
... ال مخالفین
... چارواکي د
... افغانو له په

راډیوته ویلي: له ۲۰۱۴ کال وروسته امریکا په افغانستان کې خپل سري عملیات نه شي کولای. باځلې وزیري زیاته کړې، د افغان ځواکونو په غوښتنه امریکايي سرتېري په جګړه

ځواکونه عملیات کوي معنی دا چې که له ۲۰۱۴ کال وروسته د بهرنیانو ځواکونه په افغانستان کې هم وي، که چېرې افغان ځواکونه ورته ضرورت ولري، دوی به مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د ترهګرۍ او اورپکۍ پرضد د درېدو سخته اړتيا

يوه اوونۍ وړاندې، تېره سې شنبې، په پېښور کې پر يوه ښوونځي اورو لګونکو بله بې برېده ترسره کړ، چې په لړ کې يې څه ناڅه ۱۵۰ کسان ووژل شول، چې له ۱۳۰ ډېر يې د ښوونځي زده کوونکي وو او برېدګر هم له سخته پوړل شول، دا برېد لکه په ښه اسمان تندر و او د پاکستان د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د هغه برېد غونډې وباله، چې پر امريکا تر سره شو او په کې ناڅه درې زره کسان ووژل شول، د پېښور دا برېد افغان حکومت په سختو ټکو سره وغانده، په اصل کې د دغه برېد د قربانيانو له کورنيو سره ټول دردمن دي په تېره بيا افغانان، چې د دا ټول ترهګرۍ قربانيان دي. دا برېد پر هغه ورځ تر سره کېږي، چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني پکتيکا ته تللی او د دغه ولايت په يحيی خېلو کې د هغه ترهګر برېد له قربانيانو سره همدردي کوي، چې څه موده وړاندې د واليبال پر لوبو وشو او سلګونو کسانو ته يې مرګ ژوبله واړوله، د هغه برېد ټول قربانيان ملکي وګړي په تېره بيا ماشومان وو، بل دا چې پر کونړ څه ناڅه درې زره وسله وال برغل کوي، چې له قبايلي سيمو پورې را اوښتي دي، اوس د کونړ دانګام له سخت مقاومت سره مخ ده. د پېښور له برېده يوه ورځ وروسته د پاکستان د پوځي، استخباراتي او ډيپلوماتيک مشران په ناڅاپي سفر کابل ته راغلل او له ولسمشر محمد اشرف غني او په کابل کې د ناټو له مېشت عمومي قوماندان سره يې وکتل، داسې ويل کېږي، چې هغوی داسې مدارک وړاندې کړي، چې ګنې دا برېد له افغانستانه پلان شوی، خو داسې نه ده، بلکې افغانستان ته دې معتبر اسناد په لاس کې لري، چې پر افغانستان ټول برېدونه له ډيورنډ کرښې پورې غاړه کې پلانېږي او د حقاني شبکې په خبر د ګڼو ترهګرو او اورپکو ډلو تر شا بېلابېلې شبکې او ډلې ولاړې دي، خو په پېښور کې پر ښوونځي د برېد پړه پاکستاني طالبانو پر غاړه اخيستې ده. دا برېد ښايي د پاکستان له ډېرو تاريخي پېښو سره هم تړاو ولري، نو پاکستاني چارواکي بايد د دغه برېد تر شا لاسونه بربنډ کړي لومړی بايد پلټنه وشي، چې په هغه ورځ د دغه ښوونځي، چې په کې د پوځيانو زامن پر زده کړو بوخت وو، کوم اداري کسان، ښوونکي او زده کوونکي غير حاضر وو آکوم دا ټول کسان او زده کوونکي ناروغان وو آکوم دا ټول کسان او زده کوونکي د اپنډيکس او يا نورو ورته عادي ناروغيو په پلمه يوه يا دوې درې ورځې مخکې عمليات شوي وو آ دا پلټنې ښايي د برېد تر شا د ډېر لاسونه بربنډ کړي. د برېد نور اړخونه هم د انديښنې وړ دي، ځکه سينديان او بلوڅان عملاً له پنجابه ازادي غواړي او قرباني ورکوي، ځکه د کراچۍ او ګوادر بندرونو د عوايدو غوښه برخه پنجابيان وړي او د بلوچستان پر زېرمو هم له پنجاب سره سخت اختلافونه دي، که دا برېد د سپتمبر د يوولسمې غونډې ګڼل کېږي، چې د امريکا په خبر به پاکستان هم نړۍ پر افغانستان په ځانګړې توګه کونړ د برېد پلمه تر لاسه کړي، نو ستره تېروتنه کوي، کونړ د افغانستان لپاره ډېر مهم دی او چا ته به اجازه ورنه کړي، چې لاندې يې کړي او په دا ډول پلمو په افغانستان کې نيابتي جګړې رواني وساتي. موږ دا برېد چې ترشايي استخباراتي لاسونه دي په کلکه غندو، خو له پاکستانه غواړو، چې د هغې ترهګرۍ او اورپکۍ پرضد ګامونه پورته کړي، چې په دا ټول برېدونو يې پاکستان، افغانستان، سيمې او نړۍ ته ګواښونه را ولاړ کړي دي.

د کورني او بهرني سياست شنني

د افغان حکومت رسمي وېبپاڼو برېدونه د سختې انديښنې وړ دي

هدايت الله نوري

ريوټونه وايي، چې د افغان حکومت کې رسمي وېبپاڼې تر بهرنۍ برغل لاندې دي. د افغان حکومت پر څو وېبپاڼو لکه د بهرنيو چارو، ماليې، پوهنې، سوداګرۍ او ښاروالۍ، عدليې او د ښځو د چارو وزارتونو پر وېبپاڼو او ان د مخابراتو پر وزارت د انټرنېټي غلو له خوا برغلونه شوي دي. د انټرنېټي امنيت يوه امريکايي اداره وايي چې د افغانستان د حکومت رسمي وېبپاڼې وراندکاري سافټ ويرونه يا مال ويرونه لري. په امريکا کې د معلوماتي ټکنالوژۍ، د امنيت يا سايبر سيکوريټي يوه څېړنيزه اداره وايي چې د افغانستان د حکومت په ګڼ شمېر رسمي وېبپاڼو کې يې داسې مضر سافټ ويرونه موندلي چې ښايي سرچينه يې په چين کې وي. «ترېټ کونکټ» Threat Connect چې مرکز يې په امريکا کې دی؛ وايي، د دې ټولنې څېړونکو تېره اوونۍ د افغان حکومت د څو ادارو په رسمي وېبپاڼو کې يو وايروس وهلی فايل وموند. ترېټ کونکټ وايي چې افغان حکومت د دغه مضرو سافټ ويرونو د مخنيوي لپاره هېڅ راز انټي وايروس پروګرام نه لري. د دې ټولنې د استخباراتي څېړنو د برخې مشر «رک بارګر» Rich Barger وايي: دا د هغو حملو لړۍ ده چې سږکال يوه بل امنيتي شرکت موندله او هغه يې د چين د استخباراتو کمپاين وباله. بارګر روېټرز خبري آژانس ته ويلي: د افغان حکومت د رسمي وېبپاڼو له لارې د جاوا سافټ وېر په وسيله وروستۍ حمله د ډسمبر په شپاړسمه په هغه ورځ وشوه چې د چين صدراعظم لي کېکيانګ د افغان حکومت له اجراييه مشر عبدالله عبدالله سره په ټيلفون کې وکتل. ويل کېږي، چې ښايي د چين استخبارات غواړي د افغان حکومت د معتبرو وېبپاڼو له لارې د دې وراندکارو سافټ ويرونو په وسيله پر نړيوالو اهدافو حملې وکړي. د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ وزارت هم دا برېدونه تاييد کړي دي، دغه وزارت هم پر يو شمېر دولتي وېبپاڼو د انټرنېټي برېدونو خبر ورکړی دی. ددغه وزارت وياند نصرت الله رحيمي ويلي، چې لويو نړيوالو هکرانو د تېر ډسمبر پر نولسمه د افغانستان پر مجازي فضاء برېد کړی، او هغه يوه دوتنه (فايل) يې ګډوډ کړی، چې د افغانستان د وېبپاڼو د چلولو لپاره ګټه ترې اخيستل کېده. ښاغلي رحيمي وويل: په دغه برېد کې د مخابراتو وزارت د معلوماتو مرکز په ټپه شوی و، خو د وزارت مسلکي چارواکو په ۲۴ ساعتونو کې د برېد مخه ونيوه. د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په داسې حال کې د دغه خبر پخلی کوي، چې دغه وزارت په تېرو څه باندې لسو کلونو کې د پام وړ خدمتونه تر سره کړي او لويې برياوې يې لرلې دي، خو پوښتنه دا ده، چې هغوی ولې وروسته له هغه دا خبر څرګند کړ، چې يوه امريکايي انټرنېټي شرکت د افغانستان د مجازي فضاء سيستم کمزوری وباله، او ووېل چې هکرانو ددغه هېواد د دولتي وېبپاڼو په ګډوډولو سره چلېږ سيستمونه ګډوډ کړي دي. له دې وړاندې دا وزارت ابله خپلې برياوې ستايلې او خبر خبرت و، خو د افغانستان د مخابراتو وزارت د معلوماتي ټکنالوژۍ يوه مخکني مامور محمد زبير ورسحي ويلي، نږدې درې کاله مخکې يې د افغانستان د مجازي فضايي سيستم په امنيت کې د خپلو نيمګړتياوو په اړه د مخابراتو وزارت ته خبر ورکړی و، چې ان هکرانو له دغو نيمګړتياوو په ګټې اخيستو سره دولتي سيستمونه ګډوډ کړي دي. خبرونه وايي چې ښاغلي ورسحي دا هم ويلي، چې په دا ډول برېدونو کې هکران چلېخو سيستمونو (Operating systems) ته ککړې دوتنې (فايلونه، ورشلې) چې په مټ يې يا د کاروونکو شخصي معلومات ترلاسه کولی شي. هغه وايي، د افغانستان د مجازي فضاء ټول ورونه پرانيستي دي او دولتي سيستمونه، لکه د وزيرانو کمپيوټرونه، ددوی برېښناليکونه او د ارګ سوټکرونه (کمپيوټرونه)، هم د دغه ډول برېدونو ښکار کېدای شي. پر همدې مهال، د مخابراتو وزارت وايي، د افغانستان د مجازي فضاء د خوندي ساتلو لپاره سلګونه زره ډالر لګول شوي چې دغه هېواد د اړتيا په وخت کې د انټرنېټي برېدونو د مخنيوي لپاره تر ځېله وسه له ټکنالوژۍ ګټه اخلي، خو هر ډول برېد شنډولی شي. دلته ستونزه څه ده او څوک د دغو برېدونو د مخنيوي لپاره مامور دي؟ منو، چې په نړۍ کې ستر قدرتونه لکه چين، شمالي کوريا او ان تر دې، چې امريکا هم تر دغو برېدونو لاندې راتلای شي، خو که ستونزه معلومه وي او درې کاله وړاندې د ستونزې په اړه خبرداری ورکول کېږي، خو په اړه اقدام نه کېږي، نو په رښتيا، چې دا د ستر انديښنې وړ مسئله ده. دا برېدونه د سختې انديښنې وړ مسئله ده، ځکه چې د حکومت ګڼ معلومات، ارقام او پټ اسناد د دغو برېدونو ښکار شوي وي، چې جبرانول يې ګران تمامېږي، ښايي په دې کې استخباراتي ټګونه، د امنيت پلانونه او ګڼ نور پلانونه هم شامل وي، که د دغو برېدونو مخنيوی ونه شي، نو ښايي د دولت ګڼ مدارک او اسناد تر برغل لاندې راشي او يا هم غلا شي، دا اسناد ښايي د وراندکارو لاس ته ولوېږي، هغوی، چې افغان ولس يې تر هر راز ترهګر برېد لاندې راوستی او په تېره بيا په دې وروستيو کې يې دا ډول برېدونو ته زور ورکړی دی، نو په کار ده، چې د افغانستان نوي حکومت د سايبر امنيت ته جدي پاملرنه وکړي. په تېره بيا د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په دې کې خپل مسووليت په ښه توګه تر سره کړي.

له افغانستان سره د نړيوالې ټولنې له پوځي او انکشافي مرستو دې په پوره شفافيت کار واخيستل شي

پرتمين همت يار

داچې له افغانستان سره دغوڅ ملاتړ، ترشعار لاندې دناټو په غونډه کې، اوهمدارنګه ترڅنګ يې دافغانستان په اړه دلندن په نړيوال کنفرانس کې مرستندويو هېوادونوله ۲۰۱۴ زېږديز کال څخه وروسته له افغانستان څخه دامريکې، ناټو او ايساف دځواکونوله وتلو وروسته دڅلوروکلونو لپاره له افغانستان سره دمرستندويو هېوادونو دخه دپاسه دوه دېرشو مليارډو امريکايي ډالرو دپوځي اوپراختيايي مرستولو ژمنو دتازه کولو اودوام سره بيا هوکړې وشوې اوډاډګيرنه شوه چې د۲۰۱۵ زېږديز کال له پيل څخه تر ۲۰۲۴ زېږديز کاله پورې به دبدلون په لسيزه کې دافغانستان دهراړخيز اقتصادي او امنيتي پرمختګ له پاره دنړۍ دمرستندويو هېوادونومرستې دوام وکړي اوهم به ورسره جوخت هغه اوهاندونې چې په دغه هېواد افغانستان کې دترهګرو او پرهنوي پوړي دترلو تروريستي ډلو ديلټې شونو جوړې داسې و چې شي چې ترهګر بيا په افغانستان کې سرراپورته نه کړي اوبيا په دغه هېواد کې خالي جوړې نه کړي اوبيا نه دې خپله دسپتمبر دمياشتې ديوولسمې نېټې په څېر دنورو بوګنوونکو اوزړه دردوونکو پېښو لامل ونه ګرځي اوبيا نړۍ ونه لړزوي دلندن اوناټو ددغو دواړو نړيوالو اقتصادي اوامنيتي غونډو دبرخه والو مرستندويو هېوادونواونړيوالو سازمانونواستازو دافغانستان له جمهور رييس محمداشرف غني څخه په کلکه دغه غوښتنه وکړه چې دافغانستان داقتصادي اوامنيتي چارو دپرمخ بيولو له پاره دې دنړۍ دمرستندويو هېوادونو دمرستو دلګولو په برخه کې له پوره شفافيت او صداقت څخه کار واخلي اوهيڅ ډول سپين سترګو، سرزوريو اوحيلو روږو اکانو، لوټماراتو، دقدرت ګډې، او پسوليونيانو اوسامارانوته دې دا اجازه ورنه کړي چې له دې وروسته له افغانستان سره دنړۍ دمرستندويو

۷ مخ

په افغانستان کې د ايساف ځواکونو مرستيال تورن جنرال کارستن ياکوبسون له دويچه ويلې سره په مرکه کې

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو په رژيم نه بدلوي

د ۲۰۱۴م کال د ډسمبر په پای کې د نړيوالو ځواکونو جنګي ماموريت پای ته رسېږي. د ايساف د قوماندان مرستيال، تورن جنرال کارستن ياکوبسون له دويچه ويلې سره په ځانګړې مرکه کې د تېرو ۱۳ کلونو ارزونه وړاندې کړه.

دويچه ويله: ښاغلي ياکوبسون، له نن څخه ۱۳ کاله مخکې د طالبانو رژيم د امريکا متحده ايالاتو تر سختو هوايي بمبارۍ وروسته نسکور شو. اوس بيا هم کابو هره ورځ د طالبانو د حملو شاهدان يو. فکر کوئ چې رښتيا هم ناټو به په زړه خپل جنګي ماموريت پای ته رسوي؟

ياکوبسون: د ناټو جنګي ماموريت په حقيقت کې په ۲۰۱۳ کال کې تر زياتې کچې افغان امنيتي ځواکونو ته د امنيتي مسووليت د انتقال په موده کې وسپارل شو. د افغانستان امنيتي ځواکونو سږ کال د ولسمشرۍ د ټاکنو او د هغو د نتايجو د حسابونو په وخت کې د څه د پاسه ۹۰ سلنه پوځي عملياتو مشري په غاړه درلوده. په دې برخه کې البته هغوی تر يوې کچې د ناټو له ملاتړ څخه هم برخمن وو، خو وروسته له دې به دغه مرستې په پوځي سلا مشورو او د افغانستان د امنيتي ارګانونو له مشرۍ څخه ملاتړ پورې محدودې شي. زه خوشبين يم چې د افغانستان وسلوال پوځ به داسې وضعيت کې دي چې په خپل هېواد کې امنيتي مسووليت په غاړه واخلي او د هغه ضمانت وکړي. هغوی په دوو فصلونو کې دغه آزموينه وکړه البته موږ په يو نوي ماموريت کې له يوې نوې ننګونې سره دلته پاتې کېږو او له هغوی سره مرسته کوو.

دويچه ويله: د ۱۹۸۰مې لسيزې په پای کې کله چې پخوانۍ شوروي اتحاد خپل پوځونه له افغانستان څخه وايستل، د هغه وخت د نجيب الله رژيم وکړای شول چې يواځې دوه درې کاله د ياغيانو په وړاندې مقاومت وکړي. د هغه له نسکورېدو سره په افغانستان کې کورنۍ جګړه پيل شوه؟ عام افغانان انديښنه لري چې دوه کاله وروسته د ناټو او متحده ايالاتو د ځواکونو له وتلو څخه وروسته به دغه تاريخ بيا تکرار شي. تاسې دغه انديښنه تر کومه ځايه پر ځای ګڼئ؟

ياکوبسون: اوسنی وضعيت له هغه وضعيت سره چې شوروي اتحاد خپل پوځونه وايستل هيڅکله د پرتله کېدو وړ نه دی. په هغه وخت کې چې د شوروي د پوځو پر ضد مقاومت روان و، په افغانستان کې هغسې يو رژيم واکمن و چې د اشغالي ځواک له خوا قدرت ته رسول شوی و او دغه رژيم په دې وجه ټينګ پاتې نه شو چې د خلکو لپاره د منلو وړ نه و. دا د خونړۍ کورنۍ جګړې سبب شو، خو نن په بشپړه توګه بل ډول وضعيت لرو. نړيوالې ټولنې په پوره زيار سره د افغانستان وسلوال پوځ وروزه او هغه يې په وسلو سمبال کړ. په نتيجه کې افغان امنيتي ځواکونه وتوانېدل چې له خپلې ډيموکراتيکې پروسې سره ملګرتيا وکړي او د ياغيانو د خوښې پر خلاف په پوره برياليتوب سره د ټاکنو امنيت خوندي وساتي. موږ په همدې تېر دوبي کې د افغانستان په تاريخ کې د لومړي ځل لپاره له يو منتخب ولسمشر څخه بل منتخب ولسمشر ته د قدرت د لېږد شاهدان وو. که چېرې سړی اوسنۍ اټکليز وضعيت او پرمختګ ته نظر واچوي، نو دا په بشپړه توګه د شوروي د ځواکونو له وتلو سره توپير لري. مهمه دا ده چې اوس موږ پخوا په پرتله په افغانستان کې نسبتا يو باثباته وضعيت لرو، دلته يو باثباته حکومت شته چې د ودې په حال کې دی او دې توان لري چې افغانستان په اقتصادي، امنيتي او په سيمه کې د همکارۍ په برخو کې رهبري کړي او برياليتوب ته يې ورسوي.

دويچه ويله: ناټو څرنګه کولای شي چې دغه لاس ته راوړنې چې تاسې يادونه وکړه د عراق په څېر بېرته له خاورو او ايرو سره برابرې نه شي؟

ياکوبسون: موږ برياليتوبونه چې ما ترې يادونه وکړه هغه د حساب وړ ارقام دي. خبره يواځې د امنيتي ځواکونو د روزنې او سمبالولو پورې چې شمېر يې ۳۵۰ زرو ته رسېږي، نه محدودېږي. په ټول هېواد کې په مختلفو برخو کې پرمختګونه ليدل کېږي: د ښوونځيو تاسيسول او جوړول، د برېښنا غزول او د روغتيايي خدماتو پراختيا. سربېره پر دې د خلکو د ژوند په سطحه کې هم بدلون راغلی او د مړينې کچه راټيټه شوې ده، څرنګه چې اوسط عمر له ۴۸ څخه اوس ۶۳ ته لوړ شوی دی دا نه يواځې د روغتيايي خدماتو له پرمختګ څخه بلکه د ژوند د شرايطو له ښه کېدو څخه ويښوونکی دی. دا ټولې هغه لاس ته راوړنې دي چې په نفس سره افغانان يې نه غواړي چې له خطر سره مخامخ شي. تاسې به ډېر لږ افغانان پيدا کړئ چې د طالبانو د رژيم د اعادې په لټه کې وي. ځکه ټولو هغو خلکو چې د نوموړي رژيم تر واکمنۍ لاندې دلته ژوند کړی دی، پوهېږي چې په هغه وخت کې څه تېر شول.

له دې وروسته هم په ځينو برخو کې البته د ناټو مرستو ته اړتيا شته. په خاصه توګه د امنيتي ځواکونو د روزنې، سازمان ورکولو، رهبرۍ او د پوځي تجهيزاتو د اکمال په برخو کې. دا ټول د نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموريت مهمې دندې دي چې په وزارتونو او د رهبرۍ په نورو ارګانونو کې تر لاس لاندې نيول کېږي.

دويچه ويله: ناټو له نوي ماموريت څخه يادونه وکړه. د افغان امنيتي ځواکونو د روزنې په پروسه کې د «داخلي حملو» يا په اصطلاح «د دوست او دښمن له برېدونو» سره د افغانانو او د هغوی د نړيوالو متحدينو ترمنځ اعتماد ته سخت تاوان ورسېد. د بېلګې په توګه څو مياشتې مخکې د کابل په يوې پوځي اکاډمۍ کې يو افغان سرتېري يو امريکايي جنرال ووژه او يو آلماني جنرال يې ټپي کړ. د داسې يو پس منظر په پام کې نيولو سره په نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموريت کې څرنګه د اعتماد وړ همکاري ممکنه ده؟

ياکوبسون: جنرال هيرولد ګرين چې د اګست په پيل کې موږ له لاسه ورکړ، زما يو شخصي ملګری و، زه د هغه وخت په وضعيت ډېر ښه خبر يم. ځکه زه خپله هم په دغه کې وم. په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې رښتيا هم «داخلي حملې» يا «دوست دښمن» لومړي برېدونه د انديښنې وړ موضوع وه. له ۲۰۱۲ کال څخه را په دې خوا موږ په يو ګڼ شمېر تدابيرو لاس پورې کړ. نه يواځې موږ بلکې افغانانو هم دا ډول برېدونه اوس کم شوي دي.

د افغانستان په پوځي اکاډمۍ کې نوموړې پېښه يوه استثناء وه. دا د جون د مياشتې او زما د دندې له پيل څخه را په دې خوا يواځينۍ پېښه ده چې دا مخ ته شوه. دا ډول برېدونه البته اصلي ګواښونه نه دي. اصلي ګواښونه چې د انسان زړه پرېشانوي، هغه دي چې طالبان يې په سپينو سترګو په قصدي او هدفي توګه پر افغانانو کوي، څرنګه چې په دې تېرو څو ورځو کې موږ شاهدان يو.

دويچه ويله: ناټو د افغانستان له پوځي ماموريت څخه د يو بل ماموريت او يا د راتلونکو نړيوالو ماموريتونو لپاره څه درس اخيستی دی؟

ياکوبسون: د دې ماموريت مهم اړخ دا دی چې، دوه ماموريتونه هيڅکله يو بل ته ورته نه دي. د نړۍ په مختلفو هېوادونو کې شرايط سره توپير لري، خو يو مهمه زده کړه له دې ماموريت څخه دا ده چې موږ يو سيستم ته اړتيا لرو چې د هغه په مرسته پرته له ځنډ څخه د دې توان ولرو تر څو په هغو دولتونو کې چې اړتيا ليدل کېږي داسې امنيتي نظام يې جوړ کړو. د نړيوالو نورمونو او ارزښتونو له تصور سره سمون ولري.

البته حتمي نه ده چې په دې اړه لوېديځه ډيموکراسي يې نمونه وي، بلکې هغه بايد د بشري بين الدول حقوقو د چوکاټ ټول شرايط مراعات کړي او دا امنيتي ځواکونه په داسې ډول وروزل شي، مجهز، سمبال او ملتيا ورسره وشي چې د دې توان ولري چې پوره ډې تر څو سياسي قدرت د دولت په لاس کې پاتې شي او ښوي د امنيت ضمانت وکړي. کله چې دغه هدف تر لاسه شي، بيا نو موږ ويلای شو چې زموږ دنده ختمه شوې ده او کولای شو چې بېرته ووځو.

دويچه ويله: د آلمان د دفاع پخوانی وزير پيټر شتروک چې اوس وفات شوی دی، يو وخت ويلي و چې «د آلمان دفاع د هندوکش د غرو په لمن کې کېږي» آيا دغه جمله لا تر اوسه هم صدق کوي؟

۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

مستې مو د شکر له ناروغۍ څخه ژغوري

که تاسې په خپل ورځني ژوند کې ماستې نه استعمالوئ نو له دې وروسته بې د خپلو خوړو بېوه اړينه برخه وګرځوئ؛ په هارورډ عامې روغتيا اداره کې شوې دغه نوې څېړنې ثابته کړې چې د مستو زيات يا ورځنی استعمال به انسان د شکر له ناروغۍ څخه په ژغورلو

خلوېښت زره کسانو د ژوند او ژوند کولو طريقه له څېړلو څخه دا معلومه شوه هغه کسان چې هره ورځ ماستې استعمالوي په هغوکې د شکر ناروغۍ په کمه اندازه ليدل کېږي. د دغې څېړنې څېړونکي وايي چې د زياته اندازه ماسته خوړل په زياته اندازه د شکر ناروغي

کې ډېره زياته مرسته وکړي. د څېړنې په اساس د ورځې ۲۸ ګرامه ماسته خوړل به د شکر ناروغۍ خطر ۲۰٪ کم کړي. څېړنې په اساس د يو لک او نهه

خطر کمولو لپاره بسې سې که څوک غواړي چې له دغې ناروغۍ څخه په امان وي نو له ۲۸ ګرامو څخه هم زياته اندازه ماستې بايد استعمال کړي

له زکام څخه د ځان ژغورنې مهمې لارې چارې

د ژمي په راتللو د نري، شاوخوا او ساسته خلک خوښي کوي او د اوږي په پرتله ژمي له خوښېنه وي، مګر بېوه وېره ورسره وي، هغه دا چې په ژمي کې د سړې هوا له امله د هوا الرجي، او زکام خلک ډېر تکليفوي او داسې هم ويل کېږي، چې د زکام دارو وخوړئ، نو په يوه اونۍ کې به ښه کېږئ او که يې ونه خوړئ نو هم يوه اونۍ وروسته به ښه شئ. له زکامه د ځان ژغورنې لپاره څو پخوانۍ کورنۍ نسخې دوسره شريکوو او لوستونکي يې بايد له خپلو دوستانو سره شريکې کړي.

لاس وينځل له زکامه د ځان ساتلو بېوه اسانه طريقه دا ده، چې هر وخت بايد خپل لاسونه په صابون پاک وينځل شي، ځکه چې فلو وايرس ډېر وخت، د پوزې، او يوږې له لارې پل نه انتقاليږي. پر زکام اخته ناروغ خپل لاس په خوله او پوزه وهي او بيا هغه لاس يا پل روغ سړي سره تګېږي، چې هغه يې بيا خپلې پوزې او خولې ته وړي، نو ښه طريقه دا ده، چې تل بايد خپل لاسونه په صابون وينځو او له دې سلاوټي خلونه وژغورو ژمي، چې الله تعالی د خپل قدرت له مخې شي اوږدې کړي، نو د خوب پر مهال د انسان بدن د ضايع شويو حجراتو د ترمت او يا سموني کار پېلوي او د انو هو ساعتونو د خوب په نتيجه کې د انسان بدن بيرته خپل صحي حالت ته راګرځي او د فلو «زکام» وايرس يې له منځه وځي او د دې مقابل کې ذهني ستړيا او بې خوبي د بدن مدافع قوت کمزوری کوي، چې له امله يې د زکام په ګډون نورې ناروغۍ هم پر انسان اغېزه کوي.

ورزش بدني ورزش د انسان بدن کې وينه ګرمه ساتي او سپين کرويات پر بدن د وينه کووتکو وايرسونو مخه نيسي. طبي څېړونکي وايي، چې شپه ورځ کې لږ تر لږه يو ساعت ورزش انسان تندرست ساتي. دا لازمه نه ده، چې خلک دې ډېر او رسمي ورزش وکړي، بلکې په ژمو کې ګسته پورته ځل او خلوېښت قدمه هم سړی له زکامه ژغورلی شي.

زنګ (جست) په مناسبه اندازه صحي خواړه، چې زنګ ولري د فلو وايرس مخنيوي کې ډېر رول لري. د دې لپاره به لاره دا ده، چې سړی بايد له ډېرو غوړو او خوږو خوړاکونو ځان وژغورئ سړی، مېوې او لږ پروټين لرونکي خوراکونه استعمال کړي او دې کې تر ټولو اغېزمن او ګټور شی زنګ دی، چې د فلو وايرس په مخنيوي کې به رول لري.

اوبه اوبه د جراثيمو په وژلو او له منځه وړلو کې ډېره مشهوره ده او ژمي کې پر بدن د بکترېا او نورو وايرسونو په مخنيوي کې ډېر کار کوي او که ننه اوبه له چکن سوپ سره وکارول شي، نو څښونکي ګټې به وازي. اوبه ژمي کې ډېرى خلک د سړې هوا له امله له کوره نه راوځي او د کور ګرمو کوټو کې وخت تېروي، چې ورسره د بدن لوښو الی کمېږي او ښه بهال د بدن دفاعي حالت کمزوری کېږي. مګر له دې حالته د ځان ژغورنې لپاره ښه دا ده، چې سړی د خپل بدن اوبه پوره وساتي او وخت پر وخت په مناسبه اندازه اوبه وڅښي.

خندا ښه روغه او چلند خو انسان د ژوند په هر ډګر کې برياته رسوي او د دې تر څنګ که څوک خندا خپل عادت وګرځوي، نو بېوه اضافي ګټه يې دا هم ده، چې تر ډېره به له زکامه خوندي وي. د خندا د نورو ګټو تر څنګ يوه دا ده، چې سړی په خلاصه خوله وخاندي، نو دې سره د بدن د دفاعي نظام حلي زياتېږي او د فلو وايرس مخنيوی کوي.

د سرطان د مخنيوي لپاره د روغتيا د نړيوالې ادارې سپارښتنې

د روغتيا نړيوالې ادارې (WHO) د سرطان د مخنيوي لپاره څو سپارښتنې کړې او خبرې کړې دي ډاکتر (Joachim Schuez) چې دا څېړنه يې کړې، وايي چې که انسان په خپلو عادتونو کې بدلون راولي تر ډېره د سرطان په وژونکي ناروغۍ له اخته کېدو ژغورل کېدای شي.

۱. سګرېټ مه څکوئ. هيڅ راز دخانيات يا تنباکو مه استعمالوئ.

۲. کور مو د سګرېټو او نورو دخانياتو له لوګي پاک ساتئ. د کار په ځای کې هم پل څوک مه پرېږدئ چې سګرېټ وڅکوي.

۳. د بدن وزن ته خيال ساتئ.

۴. په ورځني ژوند کې له فزيکي نظره فعال اوسئ. هغه وخت کم کړئ چې په ناسته يې تېروئ (يعنې ډېره ناسته او نه تحرک بد دی).

۵. صحي خوراک کوئ.

• زيات حبوبات، سبزيجات او مېوه خورئ.

• د زياتو کالوريو درلودونکي خوراکونه لږ کړئ (له هغه خواړه چې زيات خواږه يا غوړ لري).

• پروسس شوې غوښه (سلامي - ساسج) مه خورئ. سره غوښه (د غويي او پسه) کمه خورئ او په خوړو کې د مالګې اندازه لږه کړئ.

۶. که هر راز الکول څښئ، اندازه يې کمه کړئ. د الکولو نه څښل د سرطان د مخنيوي لپاره ښه دي.

۷. لمر ته زيات مه پاتې کېږئ. په تېره بيا ماشومان بايد د لمر وړانګو ته زيات وخت تېر نه کړي. د لمر ضد کريم استعمالوئ. د لمر له حمامه ځان ساتئ.

۸. ماشوم ته د مور شيدې د سرطان خطر کموي. که ماشوم ته شيدې ورکولی شئ او نه غواړئ چې ورسې کړئ د هورمون بدلولو تداوي مه کوئ ځکه چې (Hormone replacement therapy) د ځانګړو سرطانونو خطر زياتوي.

۹. خامخا خپلو ماشومانو ته دا واکسينونه ورکړئ:

• هيپاټايټ بي (د ځيګر لپاره)

• ايچ پي وي (Human papillomavirus) د نجونو لپاره

۱۰. د سرطان د معاينې په پروګرامونو کې برخه واخلئ:

• د کولمو سرطان (نارينه)

• د سينې سرطان (ښځې)

• د زېلانځ يا رحم سرطان (ښځې)

نارنجي رنګه خواړه مو له ړندېدو ژغوري

تاسې به اورېدلي وي چې ګازرې او نارنج رنګ ته ورته خواړه د سترګو ديد زياتوي او باصرې حس له ناروغيو او کمزورېو ژغوري. دا رښتيا ده، ځکه چې دغو خوړو کې بيټا کيروټين (Beta-Carotene) مواد چې وېټامين اې (vitamin A) غوندې دي، وجود لري چې دغو خوړو ته ژېړ رنګ ورکوي او سترګې او ديد ته يې ډېر ګټور دي. خو يوازې بيټا کيروټين د سترګو ديد نه زياتوي، بلکې ډېر نور خواړه هم شته چې ليد مو زياتوي او د باصرې حس له مختلفو ناروغيو ژغوري. لاندې خواړه د سترګو ديد لپاره ډېر وخوړئ:

۱. شنې پاڼې لرونکې خواړه:

شنې پاڼې لرونکې خواړه د ليوټين (Lutein) او زيزانتين (Zeaxanthin) غوره سرچينه ده. ياد مواد د سترګې شاتنۍ برخه کې د داغ پيدا کېدو کوم چې د ړندېدو اصلي لامل دی، مخنيوي کولو سربېره د سترګو د اوبو ساتنه کوي.

۲. هګۍ

د هګۍ ژېړ هم پر ليوټين او زيزانتين لرلو سربېره ډېره زياته اندازه زنګ (Zinc) هم لري چې د سترګو شاتنۍ برخه کې د داغ پيدا کېدو مخه نيسي او انسان له ړندېدو ژغوري.

۳. سيټروس او توتان

دغه مېوې پرېمانه پيمانه وېټامين سي (Vitamin C) لري، چې انسان له ړندېدو ژغوري او په سترګو کې موجود اوبو څخه ساتنه کوي او د کمېدو مخه يې نيسي.

۴. بادام

بادام له وېټامين اې (Vitamin E) څخه ډک دي وېټامين اې (Vitamin E) هم په سترګو کې د داغ پيدا کېدو او ړندېدو مخه نيسي. څېړنو ثابته کړې ده چې د ورځې يو موټی بادام بدن د وېټامين اې اړتيا پوره کوي.

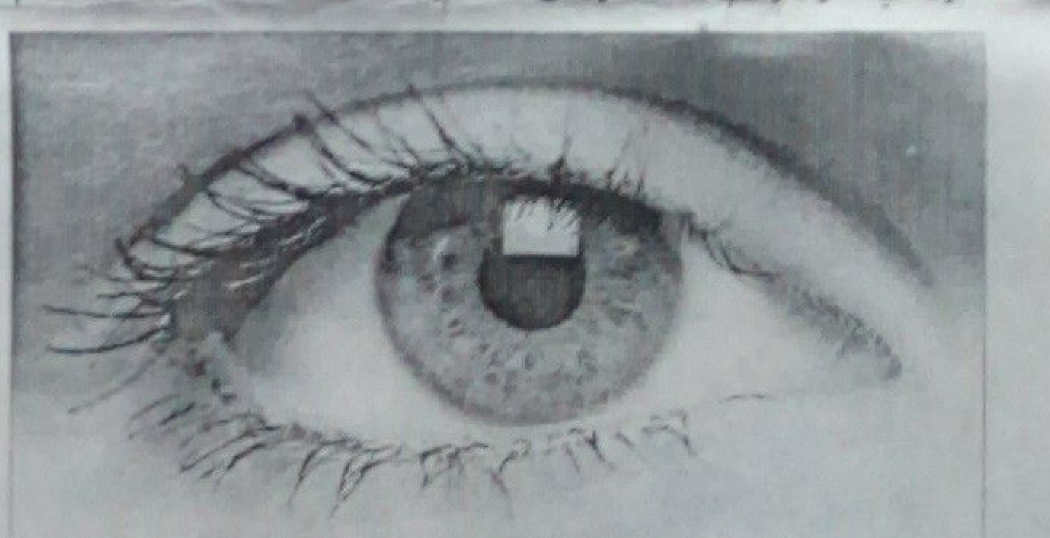

۵. د کبانو غوړ

ټونا (Tuna)، سالمون (Salmon) او انچووي (Anchovy) نومې کبانو کې ډي ايچ اې (DHA) نومې مواد په زياته اندازه پيدا کېږي. ډي ايچ اې (DHA) يو ډول غوړ اسيد دی چې د سترګو له وچوالي څخه چې (Dry eye syndrome) په نوم يادېږي مخنيوی کوي.

آتيزم ياد اعصابو د ودې ستونزه، ښه والی او مشکلات يې

ربوټونه وايي چې په تېرو پنځوسو کلونو کې د هغو ماشومانو شمېر چې په آتيزم باندې اخته دي څو برابره زيات شوی دی. ساينسپوهان اوس د جسمي روغتيا او تولنيزو عاداتو ترمنځ په اړيکو غور کوي. په دې کې هغوی د انسان په هاضمه سيستم او کولمو باندې څېړنې کړې او غواړي چې اړيکې يې له آتيزم سره پيدا کړي. د ټمپل ګاردين په سوونځي کې چې د کولراډو ايالت په بولډر نومي ځای کې پروت دی تنکي ځوان پارکر چې په آتيزم اخته دی وايي دا بوخه ګټې لري. هغه وايي «د آتيزم لرونکو کسانو د فکر بهير د ستونزو په حل کې په زړه پورې دی؛ له ډېرو تحليقي لارونه کار اخلي. نظر دېته چې ډېومنځکوره وګړي په خبر د ستونزو د حل لپاره له ډېرو ساده او بسيطو لارو نه کار واخلي.» دغه کار منفي اړخ

دادې هغه څوک چې په آتيزم اخته وي: هاضمه يې خرابه وي او له هغې کبله انديښنه يې زياته وي. ترڅنګ يې له ټولنيز پلوه سخه وي چې له خلکو سره خبرې وکړي. پارکر زيات شمېر څېړونکې دا ګومان کوي چې پارکر غواړي بوخه وکړي. د کاليفورنيا د ټکنولوژۍ او ساينس د انستيتوت يو ساينس پوه سارکز موزمانين وايي هغه خواړه چې

وايي، «دده په خوراک کې بدلون دده روغتيا او طبيعت ته انکشاف ورکړی دی» هغه زياتوي، «زه فکر کوم اوس يقيناً هر وخت ډېره کمه بدخلقي، ډېره کمه سخت مزاجي او جنجال کوم.»

خلک خوري په ملياردو ګڼورو بکتريا ګانو باندې چې د هاضمې په نظام کې ژوند کوي، اغېزې لري په دې کې د بکترايډ فراجيلس بکتريا هم شامله ده هغه زياتوي، «دغه بکتريا د پرېشانۍ او اضطراب حالت ته انکشاف ورکوي، تکراري خوېونو ته هم انکشاف ورکوي او د خبرو اترو مهارت ته هم وده ورکوي» مازمانين

وايي دغه ميکروب هغو مړو ته ورکړل شو چې په آتيزم اخته وي، دهغوی د کولمو روغتيايي حالت ښه شو، او بالاخره دهغوی انديښنې هم ورکې شوې هغه وايي ددغه اغېز به پر هغو انسانانو هم ډېر پراخ وي چې په آتيزم اخته دي هغه وايي، «لږ ترلږه په آتيزم باندې د اخته خلکو، په بوه فرعي ځانګه کې، آتيزم دمغزو ناروغي نده خو ښايي هغه ستونزې چې په کولمو کې دي، هغه په اتيزم باندې د اخته خلکو په خبر اعمالو په پيداکولو کې ونډه لري که چېرې څوک د کولمو او خېټې د علايمو چاره کولی شي، نو په کړنو اوسلوک کې يې هم انکشاف راتللی شي» د اريزونا د ايالت له پوهنتون څخه روسا کرازمالنيک هم په انسانانو کې آتيزم په هکله ورته شواهد پيداکوي هغه وايي، «زياترو خلکو چې څېړنې کولې، هغوی به په آتيزم اخته ماشومانو په کولمو کې د

پاتوجينز لږه کوله موږ په هغوی کې د پتو جينز لږه نه کوله موږ په دې پسې کتل چې په ماشوم کې نه ميکروبونه شته که نه او موږ دېته ورته نښې نښانې پيداکړلې» د هغې په لابراتوار کې داسې شيان په مستند ډول پيدا شوي چې په اتيزم اخته ماشومانوکې د کولمو مختلف ميکروبونه نظر هغو ماشومانو ته کم وي چې په آتيزم اخته نه وي دهغې ملګرې ګومان کوي چې ښايي ددغه کار علت د عصري خوراکونو او انټي بيوټيک دواګانو ډېر استعمال وي. داټول څېړونکې په دې موافقه لري چې په دې برخه کې نور ډېر شيان هم دخيل دي نسبت دې ته چې د هاضمې، ميکروبونو او آتيزم ترمنځ اړيکې پيداکړای شي خو هغوی په دې باور دي چې دوی په يوه امېدبښونکې لاره روان دي، او ددوی موندنې ښايي د طبيعت د نورو بې نظميو لکه زوړ خپګان او سودايي توب په برخه کې مرسته وکړي

ساينس د دوو ژبو زده کول روغتيا ته ګټه لري

د ساينس د پرمختګ لپاره د امريکايي اداري پوهان وايي چې د دوو ژبو زده کول روغتيا ته ګټه لري. د دغې ادارې څېړونکي وايي هغه وګړي چې دوې ژبې يې زده او هغه کاروي د هغو په پرتله چې يوه ژبه يې زده وي د ناروغيو په مقابل کې ډېر مقاومت لري. همدارنګه هغه ماشومان چې دوې ژبې يې زده وي د هغو په پرتله چې يوه ژبه يې زده وي ډېر فعاله او ځيرک دي. دغه څېړنه چې د الزايمر په ناروغانو باندې شوې ښيي چې د دوو ژبو ويونکي وګړي ددې ناروغۍ په مقابل کې ډېر مقاومت لري. د ټورنټو ديورک پوهنتون يو ارواپوه ايلن بيالستوک وويل که څه هم د ژبو زده کړه د انسانانو په عمر پورې تړاو لري خو بيا هم دا څېړنه د هر عمر لرونکي انسان باندې صدق کوي. هېر ده دې نه وي چې په دغه څېړنه کې راغلي دي هغه کهوال چې په کور کې مورنی او د کورباندې د هغه هېواد ژبه وايي د مغزي فعاليت او روغتيا له اړخه د هغه هېواد د کورنۍ وګړو په پرتله ډېر سالم دي. د دې څېړنې په پايله کې داسې انګېرل شوي چې له دوو د ډېرو ژبو زده کړه او کارول کېدای شي د مغز په فعاليت له دې امله منفي اغېزه وکړي چې په يو وخت کې بايد ويونکي په خپل مغز کې څو ځله د ژبو کودونه سره بدل کړي

تنها اندړ

د ماشومانو ختنه (سنتول) د ايډز خطر کموي

په امريکا کې د ناروغيو د مخنيوي او مبارزې يوه مرکز د نارينه وو د ختنې سنتولو په اړه يو لارښود خپور کړی، او نه خلکو يې غوښتي، چې تر ۲۵ ورځو پورې خپل نظر ورسي، چې بيا وروسته دغه مرکز د سنتولو په اړه خپل وروستی لارښود خپور کړي. دغه لېکل شوی ابتدايي لارښود د سنتولو د ګټو او زيانونو د علمي شواهدو پربنسټ چمتو شوی، چې په ځانګړې توګه د ايچ آی وي ويروس د لېږد په اړه د مخنيوي په اړه ډېره پاملرنه په کې شوې ده.

ګټې

ختنه کول د جنسي اړيکې پرمهال د ايچ آی وي ويروس د لېږد خطر له پنځوسو تر شپېتو سلنې پورې کموي، يا په بله وينا، سنت شوي کس له يوې داسې ښځې سره د جنسي اړيکو پرمهال چې ايچ آی وي ولري، تر امکان لري چې په ايچ آی وي ويروس اخته شي ددې سربېره، سنتول د تناسلي ناروغۍ Herpes خطر په سلو کې له ۳۰ تر ۴۰ پورې کمولی شي، او د هغو خطرناکو ويروسونو په مخنيوي مرسته کولی شي، چې له سرطان ناروغۍ سره تړاو لري. ارزوني سې، چې سنتول له ښځې نه سړي ته د ايچ آی وي ويروس د لېږد احتمال کموي دا هم ښيل شوې ده چې په سنت شويو نارينه وو کې د سرطان ناروغۍ نه وي. له بوې اوږدې مودې راهيسې په ځينو ټولنيزو کړنو کې به دې خبره بوه بحث روان دی چې د نارينه کوچنيانو سنتول د دوی د روغتيا لپاره ګټوره ده او که دې دوه پالل له اخلاقي پلوه ګټوره ده که نه؟ دا بحث به ځينو مواردو کې د علمي او غيرعلمي پوښتنو له امله د سيلست غولي ته هم رسيدلی دی او په ځينو مذهبي او ټولنيزو ګروپونو کې ترخه غبرګونونه زېږولي دي. ډاکټران وايي چې د ختنې عمليه په دې بڼه په سپېڅلي يا تعقيم شوي چاپېريال کې د روغتيا پوهو ډاکټرانو په لاس ترسره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب، تاریخ او فولکلور

د کابل لرغونی او تاریخي دېوال د واقعیتونو او افسانو په رڼا کې

د شیر دروازې دغره هغه لرغونی، تاریخي او اوږده دېوال چې تقریباً له څه کم ۱۵۰۰ کاله پخوا دغه غره په سنوغو لاشونو کې جوړه اوږده بېامار په څېر کوږ وږ له پیل ارګ له د سهیل ختیځ (بالاحصار) پلو غزېدلی دی، ډېرو زمانو څه پخوانه له خان سره ترې کوم یې واقعیت او کوم یې افسانه دي؟

څکه د کابل ښاریانو ترمنځ همدا اوس هم په متحد المال ډول دا نقل قول موجود دي چې دغه دېوال په پخوانیو زړکو لو هغه کسان چې دغه دېوال د جوړولو پر مهال یې یا د وخت د پاچا نا فرماني کړې، یا هم دا ډول پنده اویا هم د تهداب لیږه ترې لوېدلي ده، خښ شوي دي؛ دا ټولې هغه پوښتنې دي چې ارتباط د واقعیتونو په رڼا کې یې سپیناوې وشي. او بشپړ ځواب ورته موندل کېداي شي؛ څکه دغه دېوال همدا اوس هم له سره تر پایه د یو تاریخي یادګار په توګه په ځای ولاړ دی او بالمشاهده یې هر لیدونکي د لرغونو زمانو انساني شاهکاریو پوځلاند مظهر په عنوان ویني او پېژني. اصله خبره د منطقي دلایلو په رڼا کې د هغه افسانوي او زړه بوګنوونکو روایاتو په سپیناوي ده چې همدا اوس هم د کابل د یو شمېر خلکو تر منځ په پاخه یقین زمزمه کېږي — ترهرڅه لومړي دا رښتیاده اومنو یې! چې دا دېوال د زنبیل شاه او زنبورک شا د واکمنۍ پر مهال دوخت د یوه قوي (سد) په توګه غیرضیو د حملو د مخنیوي په مقابل کې جوړ شوی دی څو دا چې دا دېوال د دښمن له حملو له د (محصور) چار د بچ پالې کېدو لپاره ترکومه بریده موثر او اغېزناک و او جوړول یې په دومره کړاو او زحمت ارزېدل چې دا دېوال دې جوړ شي

، موږ کوم کارنګرو، اصل مطلب دادی چې ولاړ شو دغه دېوال د رنګو شویو او نویدلو ځایونو په کومه برخه کې چا د انسانانو دهډوکو را خښلي لوټي او کوم هډوکي لیدلي چې دغه انګېزښ له افسانې له واقعیت له ورسوي، بیايي ځواب منفي وي؛ ځکه که چېرې د اسمایي غره په سنوغو لاشونو کې دغه دېوال په امتداد چا د افسانو مطابق کوم هډوکي لیدلي وای حتمي دغه روایت په مصداق موضوع په رسنیو کې را غبرګېده چې یا د شکک ځای نه پاتې کېده په رښتیا هم دغه ظالم پاچا پرته له دې چې ارزښت ولري دغه دېوال له خاورو او تیږو نه جوړ کړ چې دیوه ظالم پاچا د ظلم او بېداد یوه ستره او درانده نمونه ده خوداسې څه چې څېړونواو اوسنیو روایاتو سره مطابقت ولري په دغه دېوال کې نه دي لیدل شوي او دا له ملو چې دغه ظالم پاچا به په دغه دېوال کې څوک ښخ کړي وي که دلیل را وړو چې دغه ستر دېوال د جوړولو اړتیا نه وه د کابل ښار اوسېدونکي په پراخ ګېدلي وي او یوه بریده پېښه ده خو که دا دېوال نه واي نو دا ښاهکار به هم نه و. دغه دېوال په اړه بل روایت نه راځو او هغه دا چې وايي زنبورک شاه د یوې ښځې په لاس له منځه ولاړ؛ دا چې وایي دې ښځې یو پاچا وواژه او وایي چې دغه پاچا د واکمنۍ او دغه دېوال جوړولو پر مهال یوه ځوان له یوې ځنګلي سره کوژدن وکړ او کله چې ددوي د واده ورځ را ورسیده نو ځنګلي له هلک نه وغوښتل چې لس رخصت واخله او کارته مه ځه، هلک له ویرې دا جرئت ونکړ چې د پاچا له فرمانه سرغړونه وکړي ځنګلي یوه شوه چې پاچا ډېر ظالم دی چې خاوند له یې د واده په ورځ هم رخصت نه ورکوي، له خان سره یې پرېکړه وکړه چې د پاچا چاره به خامخا کوي، د کار ځای ته راغله او نه کارګرانو سره یې په لوڅ مخ کې په کار پیل وکړ، دا وخت ناببره پاچا له کوم لوري پیدا شو کله چې دښځې سترګې پرې ونګېدې نو ژر یې خپل مخ له پاچا نه پټ کړ پاچا په ډېر تعجب له ښځې وپوښتل چې ولې له کارګرانو سره په لوڅ مخ کار کوي او له ما دې مخ پټ کړ، ښځې په ځواب کې ورته ووېل زه په دغه ځای کې له تا پرته بل نر نه وینم، پاچا بیا په ډېر تعجب ترې وپوښتل؟

نه څه وایې؟ دلته هغه کسان چې کار کوي ټول نارینه دي؟

ښځې ځواب ورکړ، نه؛ که چېرې دوی نران وای نو ستا دا دومره ظلم، ناروا او ناوړه دې به یې په خان نه منلی، لېړه یې را واخیسته پاچا یې په ګېډې ووېشت او په ټکي یا چا ووژل شو. په پای کې یو ځل بیا یادونه کوو چې دغه دېوال یو ځل په شپاړسمه پېړۍ کې او بل ځل د احمد شا ابدالي د زوي تیمورشا د واکمنۍ او بیا د امیر عبد الرحمن خان په زمانه کې مرمت شوی دی خو دا خبره له هېچا نه ده اورېدل شوې چې ددغه دېوال په کومې برخه کې د چا دلاس، پښې او یا ګګرې وراسته هډوکي را وختل، موږ ولیدل او دا یې بیلګه ده نو وروستي او ځرګندې نتیجې ته رسېږو چې زنبورک شاه به په دې ظالم و، چې دومره ستر دېوال یې د یوه سېږ په توګه د پردیو د حملو ددفع او لرې په مقابل کې جوړاوه خو دومره به نه و، خونړي چې ژوندي انسانان یې په دېوال کې ښخول په هر صورت روایت دي چې دا ښځه چې دغه پاچا یې وواژه (سو مهې) نو میدله، چې د سومهې په مانا څه او دا غر چې دا دېوال یې په سینه کې تېر شوی دی لـــــه همې وجـــه یې د سو مهي نه نامه لومړي د آسه ماه؛ او وروسته په (اسمایي)، او بیتي دي او دا کېــه هم د کابل ښاریانو ترمنځ له یوې ژبې نه بلې او له یوې سینې ملي تـــر نـــن ورځــي را رسېدلې ده

حیات الله

د سرمحقق سید محی الدین هاشمي ((وینا څنګه وکړو؟)) ژباړل شوی کتاب له چاپه را ووت

دهرکار په ترسره کول خپل خانته یوه تیغه، پخه، مستقیمه لاره او طریقه غواړي که څوک پخپل هدف کې له دې تیغې لارې چپ شي نو خود به خامې ته وزي او دوړې به کوي، دلته زموږ موخه هم په یوه ډېره مهمه موضوع چې هغه (وینا څنګه وکړو؟) دیوه نوي چاپ شوي کتاب په مخ کتنه او منځپانګه را خرخې، څکه هم کتاب مهم دی اوهم یې مخ کتنه باید په داسې الفاظو او کلماتو وشي چې د کتاب له محتویاتو سره تناسب ولري او دهغه اهمیت په رښتیني بڼه را غبرګ کړي څکه د کتاب له عنوان څخه څرګندېږي چې دیوې پېښې (ناستې) انساني کتلې په وړاندې د خطابې د میز له شا د لومړي ځل لپاره څنګه وینا وکړو؟ داسې وینا چې که مو لومړي ځل هم وي خوځږ او نه مو دحاضرینو له اغیزې وته زیږي په رښتیا هم چې د لومړي ځل لپاره په یوه محفل کې وینا سخته ده اوسمې پر ځای او منطقي خبرې کول هم کومه اسانه خبره نه ده که چېرې موږ یو څوک وګورو چې د خطابې د میز له شا په جرئت او مهارت خبرې کوي بیايي په باربار یې بیاني ورکړې وي او په خان بشپړ کنټرول او حاکمیت ولري نو څکه هغه کسان له دې امره مستثني دي

زموږ خبره په هغو کسانو ده چې نوي غواړي لیډران شي اویا هم د کوم بل مکلفیت له مخې وینا کولو ته اړ شي، نو څنګه باید نوی جرئت ولري چې په داډه زړه دنورو په وړاندې خبرې وکړي ددوی لپاره څه کول پکار دي؟ په دغه کتاب کې ددې وړ کسانو لپاره داسې پیغام پروت دی چې د کتاب په لوستلو یې ستونزه کنټرولېږي په رښتیا هم چې ددغه کتاب مطالعه به له هغو کسانو سره ډېره مرسته وکړي کوم چې غواړي نوي د سیاست په ډګر کې داخل او خپل ذهني تراوشات په سمه او منطقي توګه حاضرینو ته ابلاغ کړي دغه کتاب په پخو برخو او پنځلسو خپرکیو کې چاپ شوی دی په

لومړي خپرکي کې د وینا کولو اساسي او اصولي مهارتونه په ګوته شوي او همدارنګه داسې چې د خبرو کولو په وخت کې د نورو له تجربو څخه ګټه واخلئ او د جرئت زړه پیدا کړئ، نو تر څه لومړي خپل هدف او موخه په وړاندې ولرئ، مخکې تر مخکې خپل ذهن بریالیتوب ته چمتو کړئ او دتمرین لپاره هیڅ فرصت له لاسه مه ورکوئ او که امکان ولري غږ نه ولاړشي او هلته تیږې د ناستو کسانو په عنوان خپل ذهن ته را غبرګې کړئ همو ته اوردې خبرې وکړئ تمرین وکړئ خپل غږ او د خبرو کولو طریقه په لوړ او ټیټ اواز تمرین کړئ چې دا تر ټولو ساده او اسانه طریقه ده او ډېرو هغو کسانو چې په پیل کې د خبرو کولو جرئت نلري دا طریقه تمرین کړې چې په زړه پوري نتیجه یې ترلاسه ده. ددغه کتاب په دوهم خپرکي کې د وینا کولو پر مهال په خان د باور په اړه موضوعات را غلي دي اوددې خپرکي مهمه موضوع داده چې ویره یا ډار له ناپوهۍ او پر خان له باور نه لرلو را زېږي داچې څنګه د ډېرو کسانو په وړاندې وینا وکړو د وینا کولو پر مهال د جرئت یو نوی لارښود باب دي. د وینا کولو اسانه او اغېزمنه لار ددې کتاب ددریم خپرکي محتویات دي چې د مطالعې او تجربې په بنا یې د وینا کولو سمه او پر ځای لارښوونه کړې ده او په دې خپرکي کې دا هم راغلي چې تاسې د څه په اړه چې خبرې کوئ باید مینه او علاقه هم ورسره ولرئ یا په بل عبارت د بیانیو ورکولو پروخت تل هغه موضوع د ځان لپاره وټاکئ چې مینه او مهارت دواړه ورسره ولرئ. څلورم خپرکي، بیا د وینا وال او اورېدونکي په اړه د وینا کولو د مثلث ددریو غړونو او د هغو ددریو ټاکلو اړخونو په هکله دي چې د کنفرانس ټولنه موضوع پرې را څرخي اولنیاء داچې کتاب تر وروستي خپرکي پورې د خبرو کولو په اړه په زړه پورې مطالب او څرګندونې لري چې په لوستلو یې د وینا کولو اصول او سمې لارې چارې لوستونکي ته ورزده کېږي. دغه کتاب د ۱۰۰۰ ټوکو په کمیت په ۲۷۵ مخونو کې د میهن خپرندویې ټولنې له خوا په روان کال کې چاپ شوی دی.

حلیم

د مصطفی عمرزي په هاند او هڅو د ((پور خرد)) کتاب له چاپه را ووت

په منځنیو پېړیو کې به که چا د خپلو خبرتو په ترڅ کې د طبیعت په اړه کومه نوې نظریه ورکړه او یا به یې داسې فرضیه وړاندې کړه چې له دې د مخه به چا نه وه اورېدلې نو د ارتداد په اتهام او یا په کوم بل نامه به وژل کېده او ځل کېده، څکه هغه وخت د طبیعت په اړه دخلکو د پوهې د کچې د ټیټوالي له امله معلومات کم او لید لوري یې محدود وو. چې په دې توګه ډېرو څېړونکو مطالعاتو او څېړنو په ترڅ کې د ټولني نظریاتو او وجود خپل خالونه وخوړل او ژوند یې له لاسه ورکړ. داسې پېښې اوس هم د بشر په پدلون لیدل کېږي او اورېدل کېږي چې په څېړونکو او ښوونکو ساحه را تنګه شوې ده، خو دا چاره اوس ډېره د هغو کسانو په ستوني را تېره ده کوم چې د عقیدتي ارزښتونو د لا ټینګاو او ژغورنګ یې دنورو مجهولو سیاسي مسائلو سپیناوي په اړه د خپل ولس ددهنیتونو رو ښانه کولو او لا پوهاوي لپاره څېړنې او ګروېږنې کوي. زموږ د خبرو اوسنی موضوع هم د ((پور خرد)) په نوم د یوه دلچسپ کتاب په اړه ده چې د اسلامي او نړیوالو ارزښتونو په اړه پښتنې پکې شوې دي. دا هغه کتاب دی چې دعقیدتي ارزښتونو لوی څېړونکي ایراني استاد ناصر (پورپیرار) په لیت پرکت به د مقالو په شکل لیکلي او ښاغلي مصطفی عمرزي ددې مقالو د ارزښت او اهمیت په پوهېدو سره هغه را ټولې کړې اود یوې په زړه پورې عالمانه او هرا خیزې سریزې په لیکلو سره یې په روانه دري ژبه د کتاب په بڼه چاپ کړې دي چې ددې کتاب چاپ د مصطفی عمرزي لوی خدمت ګڼل شو څکه د خپلو خلکو ذهنیتونه یې د خپلو ارزښتونو، تاریخي مسایلو، هیوادپالنې، ادب او سیاست په ډګر کې رو ښانه کړې دي او د مسایلو په وړاندې د ځواب ویلو کېدو پر ځای یې هغوی ته د حق غوښتلو حق وېلو د روا او په ځای ګستاخې،

ذهنیت ورکړی دی

په رښتیا هم که څوک د چا له خوا مظلوم واقع کېږي او یا هم په لوی لاس د بل په وړاندې له خپل ځانه مظلمه جوړوي دا حالت الله پاک ته هم د منلو وړ نه دي څکه د حق غږ باید تل له ویرې پرته او رسا اوچت وي

ناصر (پورپیرار) دکتاب په لومړیو کې لیکي، که حق ویونکي نه یاست (لا اقل) د حق او حقیقت د اورېدلو جرئت خو ولرئ، څرګندنه ده چې دا داسې له مانا او مفهوم نه ډکه خبره ده چې

۷ مخ

ملي، ولسي او فولکلوري سندرې

څېړونه: علي محمد منګل

ملي او ولسي فولکلوري سندرې یا شعرونه، دپښتو لرغوني آریایي ژبې هغه ادبي رنګینې او قیمتي مرغلرې دي، چې دپښتو ادب دادبي چوکاټ له رغښت سره سمې دپښتون ولس له خوا ویل شوې اوایجادشوې دي دا ولسي خود رو په اشعارلکه دصحرا ګلونه ډېر سوچه راغوړېدلي دي، چې ځانګړی فورم، رنګ، بایست، خوند اومحتوی لري، په خاص تال، سرود، اهنګ اوسیلاب سره ویل کېږي، چې دملي موسیقي ډېر غوره اوپاخه رغښتونه لري. دا ملي، ولسي اوفولکلوري اشعار دپښتو دتاریخ اوټولنیز ژوند بې ساري ثمره اومحصول ګڼل کېږي، چې دپښتو ولسي ادب بڼ ډېر پېرې تاند، تازه، سمسور اوخوشبویه دي. داهم څرګنده ده، چې په دغو ملي اوولسي سندروکې دقامولي او وطن دوستۍ رنګ ډېرغالب دی، داځکه چې دولس له ملي روحیې څخه سرچینه اخلي او د ملي رنګین روح په دغو بې سارو اشعاروکې په پوره جلوې اوخلاسره راځلېدلي اوانځور شوی دی، چې دخان تېرېدنې، دوطن دننګ، مینې اوعشق لمبې پکې په خاصو ادبي ولولو سره زمزمه شوې دي. اولا په دپښتو ادب په شنه اوسموره ورشو کې دغه ادبي بایسته غوټۍ راسپړي اوګلونه کېږي، دډېروغازیانو، شهیدانو او میړانو دمینې، حد اوکیسې یادونه په کې شوې ده دا ملي سندرې او اشعاردپښتو هغه خوږ ادب دی، چې دمینې، ذوق او احساس اودپښتو دپښتنولۍ له قانون اوانساني ډېرو نېوحدیانو څخه راپیداکېږي، چې محرک اوخوځښت یې هم یوازې دپښتون دمینې نه ډک زړه اوددې دانساني مینې عواطف اوکردار جلوه لري، چې په پښتو اوپښتونولۍ پرې اړوند دي دپښتو داملي اوولسي غوره سندرې اوفولکلوري ادب پښتو ژبه په رابېړاره او ژوندي کوي اودپښتو دخپل منځي اوانسان پېژندنې اوپه سمون له پاره ډېره عالي اوپه وسیله او باوري پانګه ده. پښتو ته داضرور اولازمه ده، چې ددغو ملي اشعارو اوفولکلوري سندرو په رغښت اوبرخه کې په خان ډېر وته ومنې اوهغه له کلیو اوبانډو څخه له ټولو هر اوادبي ښکلا سره راټولې کړي اوددغې لار کې قلم په مینه وچلوي اوخانونه په ستړي کړي په هرحال موږ په دلته دماموني ((میموني)) دشېرلي ژوند اوکیسې په اړه، چې په ټلینه اوخوانه خوالې دېنې په عماري اوښکلي دخپل میړه له خوا حلاله شوې اوسره شوې ده دېلګې په توګه څو خوسندرې په دې اړه درته وړاندې کړو

میمونــــه، مــامونی، میمـــونې دخیرمحمد لور وه، دپاجوړدناوه ګې دغلجیوپه کلي کې یې دخپل پلار سره ژوند کاوه میمونه اوماموني، چې خوانه اوپېغله وه، داسې بایسته وه لکه دیاقوت یې دېښکلا اوبایست آوازه یې په ټول اوسېدې پښتونخوا کې خوره وه، هرچاپه غوښتل، چې دابېګلې پېغله دخپل کاله ډېوه کړي، خو دخدای یې کارونه وو ددې قلم دخپل تره له زوی شېرعلم سره وهل شوې و. پلار یې خپل ورازه شېرعلم ته ورکړه شېرعلم په سخته هم ترلوده، چې دګوندې لور وه، دشېرعلم مشرې ښځې شیموني سره، چې ګښره بې یې وه زیاته رخه اوکینه درلوده. یوه ورځ شېرعلم له کوره چېرې په سفر تللی و دده مشرې ښځې، چې له خدایه داغوښتل نو دشېرعلم دتلو څخه یې ګټه او استفاده وکړه اوپه میمونه خوارکې یې تور ولګاوه شېرعلم تاپوه، چې له سفره بېرته کورته راغی، یې له به اوبدیاڅه پوښتنې ماموني خوارکی یې دېنې په لسمون اوسخت تور، چې عجیبه یې نوم و، حلاله کړه. دماموني دغه ترخه اوزړه دردوونکی کیسه په ډېرو پښتنې سیموکې مشهوره ده، ډېرو شاعرانو ددغې ترازېدې اوغم لړلې کیسې انځورونه په نظم کښلي اوددغې په نیمه حوازوند باندې یې سوې سوې چیغې اوفریادونه له خولې ایستلي دي دپښتو په ولسي ادب، په ملي اوفولکلوري سندروکې، دمیموني نوم په زیات خپګان اوخواشینۍ سره یاد شوي دي، چې دهغې دغمجنې مرینې حال اوپېښه تري پوره راجوتېږي په ولسي سندروکې یې یاد داسې پرځای شوي دي

په لنډیو او ټپوکې

بیا به په منځ دکلي نه ځم
دمیموني دا داګیلې راته کوینه
بیا به په منځ دکلي نه ځم
دمیموني دسرقاتل به شم مینه
دماموني عجیبه ځي
دشېرعلم توري له ځیرې ورکوینه
ماموني خاص دپاجوړ ده
داشېرعلم یې په لسمون حلالوینه
ماموني ګوره له خواب وکړو
په صندوقچه کې مې باهودې ورک به شینه
دشېرعلم صبر تمام شو
چېرې نه یې لاس کړو ماموني حلالوینه
دشېرعلم وعده پوره شوه
دماموني دولې یې پورته کړه دننه
د ماموني دمرګ آوازشو
په بې کې ولې تاوېدې ویریې کاونه
دماموني سره وینه راغله
ګندې دغم ورته په لار کې جوړې دینه
دماموني مراد حاصل شو
هغې به داساعت غوښه په زیارتونه
دماموني همرولي راغلي
څوک ورته ژاړي څوک پرې وایي تهمتونه
دمیموني دمرګ آواز شو
زاېو روان کړل په هوا کې کارونه
دمیموني دمرګ آوازشو
جینکو وران کړل دجمس شینکی خالونه
میمونه شنه شوه په خندا شوه
دکاکازوي به مابه څه حلالوینه
دکاکازویه راته وایه
کوم یونقصادي نن په ماکې ونینه
که وي نقصان له مانه شوي
دکاکازویه مره مې کړه خون دربخښمه
دکاکازویه درنه وایم
زه پښتنه یمه دقام نامه ګیمه
زه پښتنه یم یمه نه یم
دکاکازویه چې دقام نوم به دانیمه
دشرم کار ماته پدبنګاري
زه لوبه شوي دپښتون په کور کې یمه
دکاکازویه راته ګوره
په ماخولې دخنګنن راغلي دینه

په بګتی کې

دپېغلتوب بایست پخوا وژلي یمه
ماېګناه حلالوینه
....
دمیموني افرڼاګوره
چېرته به نه وته نه کوره
په شیطنت دسې توره
اوس به یې وژلي له پېغوره
چې شېر علم دعجبې، اوري وینا
ماېې ګناه حلالوینه

سندره نیکی

شېرعلم فکر دموزې و
دنښکوپه پابو چاکړي مرګونه
شېرعلم اصل کې ښکې و
پماکیو، پوهو باندې چاکړي مرګونه

سروکي

دامیمونه خواره یې مړه کړه
دبنو کوږ دي شیطاني کوي په غلا
خبرکړي الله
....
زاړي میمونه چې مانه نه حلالوینه
سره لاسونه واړیه واروهي ژړا کوینه
وه ژړا کوینه

لوبې

میمونه مې وړې وړې سنګې وهینه
ټوله په وینوکې لمده ده
میموني ویلې شېرعلمه
زما دخوږ زړګي ملهمه
دعجیبې نه راته پېښ شول پسانونه
ټوله په وینوکې لمده ده
دعجیبې نه تومتې شوم
لکه ټټک په اورستي شوم
دشېرعلم مینه په بل بانډې ګوینه
ټوله په وینوکې لمده ده
اشنامي نه و هغه مې وروړ و
پېدا زما دتره په کوره
دنجیکو یې راته وکړنه سوالونه
ټوله په وینوکې لمده ده
که میموني زاري کونه
شېرعلم کله فتوله

فرهنګ او دودونه

په اسلام کې د ښځو حقوق

قتیل خوږیانی

داسلام سپېڅلي دین ښځې د ټولو ادیانو په نسبت ښځې ته مقام درناوی کړی او په اجتماعي او سیاسي ډګر کې یې له نارینه وو سره یو شان حقوق ورکړي دي. له ټولو مخکې یې ښځې ته د ژوند حق ورکړ او په ژوندۍ یې د دوی ښخول غندلي او منع کړي دي «بای ذنب قتلت» له ښځو په تېره بیا له کونډو سره په بیلا بیلو ادیانو او مذاهبو کې بیل بیل ظالمانه سلوک کېده په یهودو کې به د مېړه ورور کونډې د ژوندي ورور ملکیت شوه او چې خوښه به یې خوښه وه هغې به یې ورسره کول هغې داحق نه درلود چې په خپله خوښه له چا سره نکاح وکړي. په عیسویت کې که څه هم داخبره نشته، خو له کونډې سره د مېړګني لپاره کومه طریقه نه ده ټاکل شوې. په هندوانو کې خودکونډې ژوندته له سره ضرورت نه لیدل کېده ټول عمر له خوشحالۍ او سینګاره بې برخې وه په عربو کې هم دغه رواج و، چې کونډه به د میراث خورو ملکیت شوه ډول ډول تکلیفونه به یې ور رسول او چې چیرې به یې خوښه وه هلته به یې ودوله زموږ په ټولنه کې هم د کونډې دغه حال و، چې دیهودو او عربو له کونډو سره و او په خینو ځایونو کې لا تر اوسه دغه حال روان دي چې کونډه د منقول او غیر منقول مال په شان میراث ګڼل کېږي د مېړه له کورنۍ پرته بل ځای نه شي ودېدلی دغه راز په عربو کې ښځې په عمومي توګه د خارویو او مالونو په څېر تجارتي مارکیټونو ته وړاندې کېدلې او هلته به د خارویو غوندې پرته له دې چې څه حق ورکړل شي خرڅېدلې چې د عکاظ تجارتي بازارې غوره او ژوندی مثال دي، خو د حضرت سیدالمرسلین محمد مصطفی (ص) په بعثت سره دغو ټولو ظلمونو ته د پای ټکی کېښول شو او ښځو ته د شریف انسان په سترګه وکتل شول، په عظیم الشان قرآن کې (۲۸۲) ځایه د ښځې نوم راغلی او د دوی په نامه د نسا سورت نازل شویدی الله پاک (جل علی شانه) د قرآن عظیم الشان په (۷۱) یم ایت کې فرمایي ژباړه «نارینه مسلمان او مسلمانې ښځې

د یو بل دوستان، او ساتندویان دي، په نیو کارونو سره امر کوي او له بدو کارونو څخه منع کوي لمونځ، دغه، له ټولو ادابو سره سرته رسوي زکات ورکوي او د خدای (ج) او دغه د پیغمبر (ص) اطاعت کوي همدوی دي چې پر دوی باندې خدای ژر رحم ورکړي بېشکه چې خدای د ستر قدرت او حکمت خاوند دی» پیغمبر (ص) فرمایي «څوک چې د مسلمانانو چارو ته پاملرنه نه کوي د مسلمانانو له ډلې څخه نه دی» او یا «تاسې ټول د یو بل سرپرست یاستئ او هر څوک د تر خپل لاس لاندې کسانو په هکله مسئول دی» خدای (ج) په قرآن عظیم الشان کې د اسلام ستر پیغمبر ته لارښوونه ورکوي چې له مومنو ښځو څخه بیعت واخلي او فرمایي «ژباړه» «ای پیغمبره کله چې مومنې ښځې په دې شرط چې دوی به له خدای سره څه نه شریکوي او نه به دوی غلا کوي او نه به دوی زنا کوي او نه به دوی خپل اولاد وژني او نه به په دروغو سره زانله کوي چې جوړوي یې په منځ د لاسو او پښو خپلو کې یعنې له خپله خانه هغه کوچنی چې له ناروا لارې څخه یې د خپل اولاد په توګه نیولی وي، خپل مېړه ته دې نسبت نه ورکوي او نه به له تا څخه نافرماني کوي په معروف (نیکو چارو) کې نو ته بیعت وکړه له دوی سره او بخښنه وغواړه لپاره د دوی (ښځو) له خدایه چې خدای ښه بخښونکی (د خطاګانو او ډېر رحم والا دی) په انعام، اجرا و ثواب سره (معروف په لغت کې پېژندل شوی ته وایي او په شریعت کې یې په دا سې یو شان باندې اطلاق کېږي چې شرعاً او عقلاً غوره شوی وي، نو له همدې امله د معروف کلمه ټول هغه ټرولونه او ارزښت که سیاسي وي یا ټولنیز، سوله وي یا جګړه، خو چې د ټولنې لپاره ګټور وي په برکې نیسي د اسلام په لومړیو وختونو کې هم ګورو چې ښځو د خدای (ج)، له پیغمبر (ص) سره د سیاسي او معنوي مشر په توګه بیعت کاوه پرېدنه دي بي (زینب) (رض) بیعت نه کول یا رایه نه ورکول او دېښتیانو په وړاندې مخالفت د خدای (ج) د پیغمبر (ص) په تاریخ کې شهرت لري چې خوږه انقلابي او سیاسي وي او د اسلام ستر پیغمبر (ص) فرمایلي «ترټولو ستر جهاد د ظالم رهبر په

وړاندې د حق کلمې ویل دي» په قرآن مجید کې په کارونو کې د سلامشورې سپارښتنه شوې او خطاب یوازې نارینه وو ته نه بلکې ښځو او نارینه وو دواړو ته دی لکه چې د اسلام ستر پیغمبر (ص) له بي بي خدیجې (رض) سره مشوره کوله او نورو اصحابو هم په مهمو مسئلو کې له خپلو مېرمنو څخه نظر غوښته او د دوی انتقادي نظریاتو ته یې غوږ نیوه داهم دیادولو وړ خبره ده چې بي بي خدیجه (رض) لومړنۍ ښځه ده چې په اسلام مشرفه شوه او د اسلام په لاره کې لومړنۍ شهیده هم ښځه وه چې (سمیه) نومیده د حضرت عثمان (رض) د خلافت په وخت کې د حکم روی مروان خلیفه ته مشوره ورکوله چې د حضرت عثمان (رض) ښځې هم غوښتل چې په دې مورد کې خپل نظر څرګند کړي مروان غوښتل چې دهغې د خبرو مخه ونیسي، خو خلیفه و فرمایل «پرېږده چې خبرې وکړي دهغې مشوره له تانه صادقانه ده» د حضرت عثمان (رض) د خلافت په وخت کې په سیاسي چاروکې د بي بي عایشې (رض) لاسوهنې په تاریخ کې

مشهورې دي او د مسلمانانو خلیفه په سیاسي چاروکې د ښځو د ګډون مخه ددې لپاره چې دوی ښځې دي نه نیوله د حضرت رسول اکرم (ص) په وخت کې ښځو په جګړو کې ګډون کاوه او د ضرورت په وخت کې به یې د حضرت رسول اکرم (ص) ساتنه کوله لکه چې د کعب لور (نصیبې) د احد په جګړه کې خپل ځان د پیغمبر (ص) سپر وګرځاوه او لیکلي یې دي چې دوولس ځایه ټپي شوې وه له هغو مشهورو ښځو څخه چې له رسول الله (ص) سره یې په جګړو کې ونډه درلوده ربیعه او عطیه او ایمان (بي بي عایشه، امیه او سلیمه ام سنان، لیلا الغفاري او ذهاک او د عبدالمطلب لور نصیبې (رض) په عزت او درناوي یادې شوې دي له اسلامي حکمونو سره سم سلطاني ښځې په هغه صورت کې چې د مسلمانانو د امیر له خوا دوی ته نیابت ورکړل شوی وي، حق لري چې دښمن ته پناه ورکړي، د سولې په خبرو او اترو کې ګډون وکړي او سیاسي شخړې حل کړي په هند کې د مسلمانانو د تسلط په وخت کې د اور نګزیب او دده د سیال دیاکلو داختلافاتو د حل په برخه کې د بیګم جهان آرا رول دیادولو وړ دي همدارنګه تاریخ لیکونکو د اورنګزیب او شاه جهان د لانجې په حل کولو کې د جهان ارا د هلو ځلو یادونه کړې او لیکي چې «بي بي جهان ارا له خپلو ټولو سیاسي مصروفیتونو سره سره د خپل وخت د صوفیانو له ډلې څخه هم وه او د دوو کتابونو لیکواله هم ده او تر ټولو ستر یادګار یې د اګرې لوی جومات دی» د مسلمانو ښځو له ډلې څخه چې په حکومتي او مملکتي مسایلو کې یې ونډه درلوده دغه راز په هند کې د رضیه سلطانې په هرات کې د تیموریانو په وخت

کې ډګوهر شاد او په اوولسمه پېړۍ کې د نور جهانې نوم دیادولو وړ دی فرانسوي ستر پوهاند او تاریخ لیکونکی ډاکتر ګوستالیون د ښځو د حقوقو او ولسونو په هکله «د اسلام او عربو تمدن» په نامه خپل کتاب کې لیکي: «اسلام له یوازې دا چې د ښځې مقام یې درولند کړ بلکې لومړی دین دی چې پر دې کار یې لاس پورې کړ هغه حقوق چې قرآن او فقهي کتابونو د ښځو لپاره ټاکلي دي خوځلي له هغو حقوقو څخه زیات دي چې اروپایي ښځې یې لري» ډاکتر ګوستالیون زیاتوي «د هغو مطالبو له ډلې څخه چې د اسلامي تمدن په وخت کې د ښځو په اهمیت باندې دلالت کوي دادی چې زیاتره ښځې د پوهې او کمال خښتنانې دي لکه چې د ستر عالم د صبان د زوی جابر له خولې بي بي عایشه (رض) خوانه او محترمه ښځه چې د خپل وخت تر ټولو پوهه ښځه وه او یادلیني په نوم یوه بله ښځه چې له ډول ډول عقلي او نقلي علومو څخه په کافي اندازه خبره وه او ډېر ښکلي خط یې درلود په هسپانیه کې د مسلمانانو خلیفه به خپل ټول ارزښتناک لیکونه په هغې باندې لیکل همدا راز د فاطمې په نامه یوې بلې نجلۍ چې د خلیفه لیکونه به یې یا لیکل په کتابت کې یې د فضل او پوهې خښتنان ټول حیران کړي وو او هم یې یوه ډېره قیمتي کتابخانه درلوده چې په هغې کې یې ډول ډول قلمي کتابونه راټول کړي وو» د پورتنیو دلایلو، د سلګونو ایتونو او احادیثو او د اسلام د تاریخ د یادیلو صحنو په پام کې نیولو سره دا نتیجه ترلاسه کېږي چې اسلام ښځو ته په سیاسي مسایلو کې نه یوازې د ګډون حق ورکړی، بلکې دهغو مسایلو ډول چې د ښځو په وسیله سرته رسېږي او له ګټورو کارونو څخه دي د نوان تر اندازې پورې په نارینه وو او ښځو دواړو باندې فرض شوی دی په پای کې باید ووایو چې زموږ په اسلامي عقیده کې سیاست یوازې د ټولنیزو چارو د تنظیم او اداري په معنی نه دی، بلکې د ټولنې د اصلاح او روزنې په مفهوم او د مدني ټولنې د جوړېدلو په معنا هم دی چې په حقیقت کې مورنۍ دنده او د ماشوم پالنه په خپله یو سیاسي عمل دی

احمدیان، در رقابت با فلمسازان جهان

امرالله احمدیان، با ارایه نمایشنامه‌های جالب و دیدنی نخست در تیاتر و سپس وارد کار در سینما شده است او اکنون در صدد رقابت با فلمسازان مشهور جهان می‌باشد. این سینماگر افغان با اشتراک در ورکشاپ‌های آموزشی با هنر تیاتر آشنا شده و در چندین نمایشنامه نیز نقش بازی کرده است. «چهره‌های ماندگار» نهادی است که به ابتکار احمدیان و محمدیعقوب امینی در هرات راه‌اندازی شده و فعالیت‌های متعددی را در عرصه هنر تیاتر و سینما انجام داده.

احمدیان، تا اکنون توانسته است بیش از ده‌ها نمایشنامه را در بخش تیاتر، نویسندگی و کارگردانی کند. از جمله نمایشنامه‌های وی که بینندههای زیادی داشته است، «لحظه‌ای برای خنده، رستورانت، سه راهی، تست بازیگری، مادرم روزت مبارک، لی وی ما، خواستگاری و تعبیر خواب» می‌باشد. احمدیان با ارایه نمایشنامه‌های تیاتر در ولایت هرات، توانست که چگونگی مدیریت تیاتر را در معرض توجه مردم و هنردوستان قرار دهد. این کار وی باعث شد که دیگر موسسات نیز حمایت شان را از این نهاد اعلام کنند. «چهره‌های ماندگار» تحت نظر وی در عرصه آموزش هنرمندان زن توانسته است شمار زیادی هنرمندان زن را رشد دهد. خاطره عزیزی، یکی از بازیگران موفق این گروه می‌باشد و از همین لحاظ، خاطره

فعالیت‌های هنری شان را انجام داده‌اند تا هنوز سه نمایشنامه این گروه نمایش یافته است. مدت سه سال است، امرالله احمدیان و گروه هنری اش، مصروف آموزش هنرمندان و ساختن نمایشنامه‌های تیاتری بوده اند که با برگزاری ورکشاپ آموزش فلمسازی از سوی کشور انگلستان در این ولایت، آن‌ها نیز اقدام به ساختن فلمهای سینمایی نمودند. فلمنامه «یک شب زمستانی» که توسط احمدیان نوشته شده است، از سوی «نهاد بریتانیایی» به عنوان بهترین فلمنامه معرفی شده است و فلم «یک شب زمستانی» در جشنواره بین‌المللی دیدار تاجکستان به نمایش نیز رفته است. بعد از ساختن این فلم، امرالله احمدیان، فعالیت‌هایش را بیشتر متمرکز به سینما می‌کند. وی در دو فلم هنری با کارگردانی الیاس اکرمی، به عنوان دستیار کارگردان کار کرده است. امرالله که هدف نهایی‌اش در کارهای سینمایی را رقابت با فلمسازان دنیا عنوان می‌کند، می‌گوید: «این کار هر چند مشکل است، اما با تلاش فراوان امکان‌پذیر خواهد بود.» او این بار در صدد تأسیس یک نهاد دیگر فلمسازی به نام «راوی» می‌باشد. البته فعالیت‌های گروهی این نهاد به گونه مقدماتی آغاز شده است می‌توان «فلم جمیله» را آغاز کار این گروه پنداشت. در این فلم، در کار کسانی که در نقش دستیار، کارگردان، فلمبردار، نورپرداز، صداپردار، و دیگر

عزیزی به عنوان بهترین بازیگر زن در افغانستان شناخته شده است. این گروه با راه‌اندازی آموزش هنر سینما در بخش‌های مختلف، جوانان را جذب کرده و با همکاری مدیریت تیاتر ولایت هرات و آمریت امور جوانان این ولایت و همچنان به همکاری موسسه «لینکلن امریکایی» صنف‌های آموزشی را تشکیل داده و

فعالیت‌های تخنیکی کار کرده‌اند. در حدود ۱۵ بازیگر دختر و پسر که شامل گروه «راوی» می‌باشند نیز نقش دارند. فلم «خشت خام» به کارگردانی الیاس اکرمی به همکاری گروه «راوی» ساخته شده و امرالله احمدیان در نقش مرکزی ظاهر شده است.

صمدعلی نوازش

د سندرغاړي کېدو لپاره باید د موسیقۍ اصول زده کړو

کلیوالي سندرغاړی اسد قاسمي د استاد قاسم بخش شاګرد دی؛ له ۲۲ کلونو راهیسې سندرې وایي دغه هنرمند ۱۰ کاله په کډوالۍ کې تېر کړل او خپل هنر ته یې په جلاوطنۍ کې دوام ورکړ کله، چې نوی دولت منځ ته راغی بیایې د سندرو په ویلو پیل وکړ، کابو ۱۲ کاله یې دغه کار ته دوام ورکړ او همدا اوس هم سندرې وایي په دې اړه هېواد ورځپاڼې له نوموړي

باغلی اسد قاسمي

هنرمند سره مرکه کړې، چې تاسې درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

پوښتنه د یو سندرغاړي کېدو لپاره څه باید وشي؟

خواب د یو سندرغاړي کېدو لپاره باید، چې د موسیقۍ اصول زده کړو، نو هغه مهال یو کس یو هنرمند کېدای شي، چې په شعر و لولې، دلوست او سواد له نعمت څخه برخمن وي او د موسیقۍ د مترانو او مکتبانو درناوی وکړي سندرغاړی د نورو سندرغاړو د شعر و لو سره باید، چې بلدتیا ولري او د موسیقۍ هنر د استادانو ترلارښوونې لاندې زده کړه وکړي

پوښتنه د تېرو کلونو په پرتله د سندرغاړو شمېر اوس ډېر شوی، خو د سندرو او د موسیقۍ د الاتو په غږولو او اورولو کې ستونزې پرتې دي، دغه ستونزه څنګه لرې کېدای شي؟

خواب په اوسنیو شرایطو کې هېوادوال اقتصادي ستونزې لري، خانګړې د موسیقۍ زده کولو ښوونځي شته خو د خینو مشکلاتو له مخې خینې سندرغاړي نه شي کولای، چې دغه ښوونځي ولولي، چې موسیقي د استادانو ترلارښوونې لاندې زده کاندي، نو څکه خینې هېوادوال د موسیقۍ له اصولو پرته، د اقتصادي ستونزو د لرې کولو په موخه د موسیقۍ په مسلک کې داخل شوې دي کوم کسان چې په دغه مسلک کې خانونه داخلوي باید، چې په دې مسلک کې خانونه پوه کړي، چې په ټولنه کې د خلکو له خوا لقدیر او ومنل شي

پوښتنه څنګه دې موسیقۍ ته مخه وکړه؟

خواب زما کورنۍ د کابل د خرابات په سیمه کې ژوند پرمخ بیوه، ما هم له ماشومتوب راهیسې له موسیقۍ سره مینه پیدا کړه، نو څکه موسیقۍ ته مې مخه وکړه له ۲۲ کلونو راهیسې کلیوالي سندرغاړی یم او د هېواد والو د خوښیو په محفلونو کې سندرې وایم

پوښتنه کوم خوانان، چې له موسیقۍ سره مینه لري او غواړي سندرغاړي شي، په دې لاره کې بریالیتوب ته د رسېدو لپاره کوم اصول باید ومني؟

خواب موسیقي د نورو هنرونو او علومو په شان خان ته اصول لري، سندرغاړی اړ دی، چې د موسیقۍ اساسات او اصول زده کاندي او هم د اخلاقو له پلوه باید چې پابندوی بل دا چې موسیقي په نظری او عملي توګه تمرین کړي، پرته له دغو لارو چارو څوک هنرمند او سندرغاړی کېدای نه شي

پوښتنه ستاسې پروړاندې کومې ستونزې پرتې دي؟

خواب په تېرو کلونو کې د هېواد ولایتونو ته، په ودونو او خوښیو کې د سندرغاړي په توګه تلم، خو اوس د امنیتي ستونزو له امله په ټولیزه توګه سندرغاړي نشي تلای د هېواد امنیتي ځواکونه باید، چې د دغې ستونزې د لرې کولو لپاره پاملرنه وکړي، چې سندرغاړي وتوانیږي د هېواد ولایتونو ته د هېوادوالو د خوښیو په محفلونو کې د ګډون په موخه سفر وکړي

هېواد _ نوري

د ښځو دیارلس کلنې لاسته راوړنې دې خوندي شي

سوله او ثبات د ښځو لپاره یوه خانګړې معنا، مفهوم او ارزښت لري او د څه باندې دېر لسیزو جګړو او تاوتریخوالي له کبله سولې او آرامۍ ته لېوال او سترګې په لاره دي، څکه په دې تېرو کلونو کې یې د ټیل شوې جګړې له کبله د زړه ټولې خوښۍ او نېکمرغۍ له لاسه ورکړې او کلونه، کلونه یې د جنګ تریخ زهر څکلي دي. د افغانستان د ښځو هیله او امید دا دی چې د دوی په ژوند کې مثبت بدلون راشي، د افغان ښځو او ولس ډېره مهمه او عمده غوښتنه دا ده چې د افغانستان د خلکو او د ښځو هغو ارزښتونو او لاس ته راوړنو ته دې درناوی وشي، کوم چې په تېرو ۱۳ کلونو کې یې ترلاسه کړي دي. له مخالفینو سره د روغې جوړې خبرو، د مدني ټولنو او هم ښتونو چې د ښځو د حقونو د ساتنې په خاطر کار کوي: اندېښنه راپیدا اوي او په وار، وار یې د بېلابېلو غونډو او ایټکرو په ترڅ کې له حکومت او نورو هغو کسانو څخه چې په دې اړه کې په یو ډول نه یو ډول د خپل پام غوښتي چې په دې اړیکرو کې دې د افغان ښځو هغه لاسته راوړنې او ګټونه تر پوښتنې لاندې را نه ولې چې د تېرو کلونو په ترڅ کې یې د ډېرو ستونزو په ګاللو او د قربانیو په ورکولو ترلاسه کړې دي. که په هېواد کې د ښځو تېر تاریخ ته څېر شو، نو دا څرګندېږي چې دیارلس کاله مخکې ښځې له ښوونې او روزنې، روغتیایي آسانتیاوو، سیاست او په ټولیزه توګه په ټولنیزو چارو کې له هر ډول وندې اخیستو څخه بې برخې وې، خو د پخوانۍ جمهور رئیس حامد کرزي د حکومت په راتګ او په هېواد کې د بېلابېلو مدني ټولنو له فعالیت سره سم، زموږ خویندو هم په ټولنیزو چارو کې په ګډون سره خپل ګټورتوب څرګند کړ. په تېرو لسو کلونو کې یو شمېر ښځې په دې وتوانېدې چې د ټولنې په بېلابېلو سیاسي، ټولنیزو، روغتیایي، ښوونې او روزنې، سوداګرۍ او نورو برخو کې په خپل کار او یې ساري زیار سره د ښې اینودلو ځای پیدا کړي چې له نېکه

مرغه ډېرې ښې هم وځلېدې. له بلې خوا په هره دوره ټاکنو کې د رای ورکوونکو ښځو ګډون، په پارلمان کې د ښځو ۲۵ فیصده شتون او د ټولنیزو چارو په بېلابېلو برخو کې د دوی فعال او خوځنده ګډون د یوې نېکمرغه راتلونکې زېرې ورکوي. یو شمېر ښځې په دې باور دي چې سوله د افغاني ټولنې ترټولو ارزښتناکه او سپېڅلې غوښتنه ده چې باید ډاډمنه شي، که ښځې په دې وپوهېږي چې د سولې راوستلو لپاره د هغوی حقونه او لاسته راوړنې تر پښو لاندې کېږي، نو په وړاندې به یې ودرېږي. ښځې د ټولنې نیمایي برخه جوړوي او حکومت هم نشي کولی له دې سترګې پټې کړي، نو کله چې موږ ښځې د ټولنې نیمایي برخه جوړوو، نو باید حکومت زموږ هیلو او غوښتنو ته غاړه کېږدي. د ښځو نظر، د ښځو پرېکړې او حضور باید نور له سمبولیکې او فیشني بڼې څخه را ووځي او په رښتینې بڼه په سیاسي او ټولنیز ډګر کې په ګټورتوب سره راڅرګندې شي. اوس نو افغان ښځې هغه د دیارلسو کلونو ښځې نه دي، بلکې ډېرې فعالې او خوځنده دي، خو د دوی اندېښنه له دې کبله ده چې وروسته تر دې او د دې مصالحې په راتللو سره یو ځل بیا د کورونو د څلورو دیوالونو بندیوانې نه شي، څکه تېرې تجربې دا په ګوته کوي، هغه کسان چې له اوسنۍ دولت سره په مخالفت کې واقع دي، تل یې ښځې ته د دویم جنس په سترګه کتلي او په ټولنیز او سیاسي ډګر کې د دوی د کار او فعالیت کولو مخالف دي او نه غواړي ښځه په کورنۍ او ټولنیز چاپېریال کې د یوه مستقل یا خانګړي شخصیت په توګه وپېژندل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورټ نړۍ

د کرېکټ بورډ اداره د دولت ځانګړې پاملرنې ته اړتیا لري

انګلینډ خپلې لوبډلې ته نوی مشر وټاکه

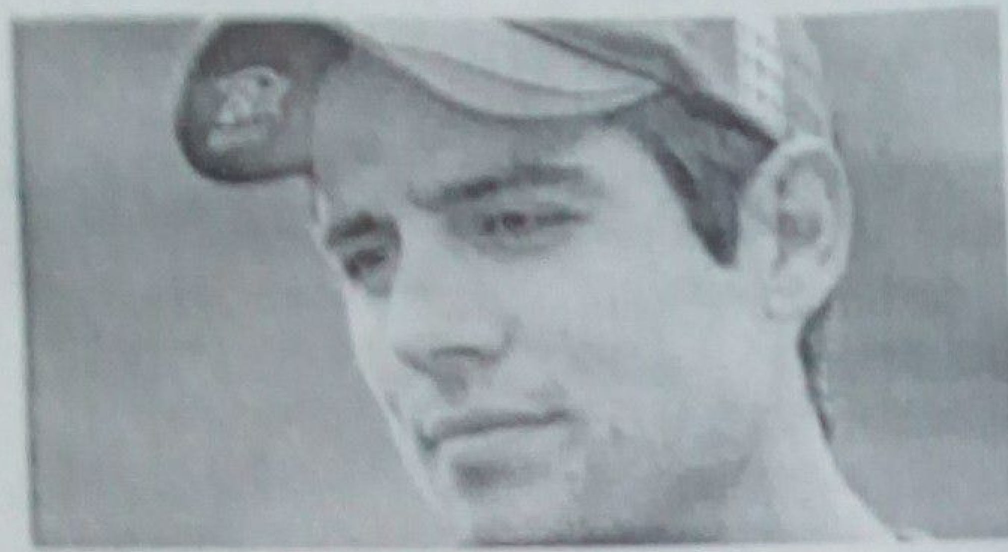

د پاکستان مشهور لوبغاړی شاهد اپریدی کرېکټ پرېږدي

ریال ماډرېډ د شخصي لوبډلو نړیوال جام وګاټه

سویلي افریقا د ویسټ انډیز لوبډلې ته په ستر توپیر ماتې ورکړه

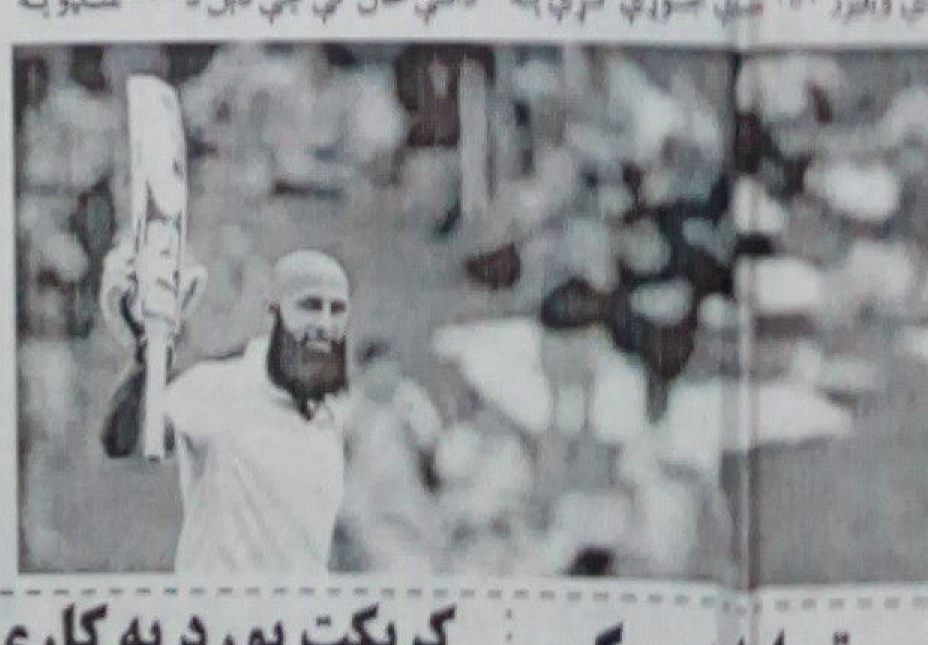

استرالیا بیا هم هندي لوبډلې ته ماتې ورکړه

کرېکټ بورډ په کاري برخه کې د نویو پرمختګونو زېرې ورکوي

کینیا د ماتې خوړلو لړۍ ته ادامه ورکړه

د کابل د کرېکټ اتلولۍ د ټایمنو لوبډلې وګټله

اقتصاد او سوداګري

د چین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده

داقتصادي پرمختګونو نړیوال نندارتون په دې وروستیو کې دچین په جمهوریت کې پرانیستل شو په دغه نندارتون کې دنړۍ د بیلابیلو هیوادونو استازو ګډون درلود، چې دافغانستان داقتصادي پرمختګونو دنندارتون رئیس هم دغه نندارتون ته ور بلل شوی و په دې اړه هیواد ورځپاڼې دسوداګرۍ اوصنایعو چارو وزارت داقتصادي پرمختګونو دنړیوال نندارتون له رئیس الحاج محمد امین تره خیل سره مرکه کړې، چې درنو لوستونکو ته وړاندې کیږي

پوښتنه دچینا ایروشیا سوداګریز نندارتون دپرانیستلو بهیر څنګه و؟

ځواب دچین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده. دغه نړیوال نندارتون هرکال دسوداګرۍ د پراختیا ، ودې اوپانګونې اودچین هیواد دسوداګریزو اړیکو دټینګښت کولو په موخه دچین جمهوریت دارومچۍ په ښار کې جوړیږي دغه نندارتون د ۲۰۱۴ زیږدیز کال دسپتمبر په لومړۍ په داسې حال کې پرانیستل شو، چې دنړۍ دبیلابیلو هیوادونو رسمي دیپلوماتانو، دچین دسوداګرۍ چارو وزارت مرستیال، دچینا دسوداګریز نندارتون سکرتر جنرال، دسنکیانګ ولایت والي اوهمدارنګه په چین کې دافغانستان استوګن سفیر ښاغلي فراهي هم شتون درلود

دنندارتون دپرانستلو غونډه دچین جمهوریت دملي سرود په غږولو سره پیل شوه په جوړوشویو مراسمو کې دچین دسوداګرۍ وزارت مرستیال، دسنکیانګ والي اودچینا ایروشیا نندارتون سکرتر جنرال هراړخیزې خبرې وکړې اودسوداګرۍ داړیکو په ټینګولو، اقتصادي همکاریو، پانګونې او دچین دصادراتو او وارداتو دپراخوالي په اړه یې ټینګار وکړ اوګډون کوونکو استازوته یې ډاډ ورکړ، چې دچین هیواد به دسوداګرۍ دټینګښت کولو په تړاو له نورو هیوادونو سره له هر راز هلوځلو څخه ډډه ونه کړي اوپه دې لاره کې به سوداګروته آسانتیاوې برابرې کړي وروسته له دې ګډون کوونکو استازو اومیلمنو له نندارتون څخه لیدنه وکړه اوجوړ شوی هال دافغانستان دسفیر فراهي له خوا په ربن کې پرانستل شو

په دې سوداګریز هال کې ګډون کوونکو استازوته دافغانستان دتولیداتو د کیفیت ، دتولید سیمه او بهرنیو هیوادونو ته دګټلی کچې دصادرولو بهیر وړاندې شو او همدارنګه دقوانینو، د سوداګرۍ د مقرراتو، پانګونې ، آسانتیاوو اوسوداګریزې پانګونې په اړه پوښتنوته ځوابونه وویل شول

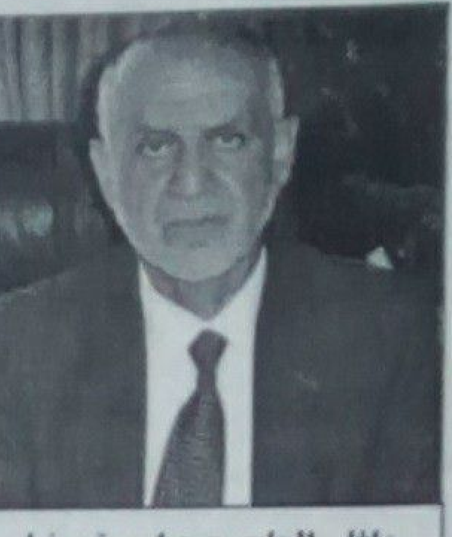

ښاغلی الحاج محمد امین تره خیل

پوښتنه په دغه نړیوال نندارتون کې دافغاني سوداګرو ونډه څنګه وه؟

ځواب کومې سوداګریزې غرفې چې په اړوند هال کې دافغانستان له لورې پرانیستل شوې وې له کیفیت څخه ډکې غرفې دګډون کوونکو سوداګرو لپاره جمتو شوې وې په دغه نړیوال نندارتون کې ۹۰ سلنه سوداګریز توکي چې نندارې ته وړاندې شوي وو وپلورل شول او نندارتون لاسته راوړونکی وبلل شو او ددې په ترڅ کې دهیواد دسوداګرو اودچین اونورو هیوادونو دکمپنیو ترمنځ دسوداګریزو توکو دتبادلې په تړاو تفاهم لیک وشو اوګډون کوونکو هیوادونو دسوداګریزو اړیکو پرسرټینګار وکړ

ده وویل دچین داقتصادي رفورم دټولنې مرستیال فن جنګ خبرې وکړې اودچینا ایروشیا داقتصادي پرمختګ لپاره یې ټینګار وکړ او دنورو همکاریو ژمنه یې هم وکړه

دسکرتریت دبورډ رئیس ژینګ چوغونګ ، دچین ایروشیا اودنورو هیوادونو استازو په خپل وار سره خبرې وکړې

پوښتنه دورېښمو لارې دبیا پرانستلو په تړاو څه وشول؟

ځواب دورېښمو داقتصادي کمربند دغونډې په اړه اویه چین کې ګډون کوونکو هیوادونو دسفیرانو اودیپلوماتانو په ګډون دورېښمو داقتصادي پرمختګ لپاره ، چې دسویلي آسیا او دمنځنۍ آسیا هیوادونه دلویدیځو هیوادونو سره نښلوي دغه پروژه دتاریخ ډېره ګټوره پروژه ارزول شوې ده

داقتصادي پرمختګونو دنندارتون رئیس دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې وویل دچین جمهوریت دقوانینو اومقرراتو پربنسټ دچین دسنکیانګ ولایت دشرکتونو اتحادیه ، دودې ، ساختمان، دپراختیایي کمربند اوداقتصادي پرمختګ دنده په چین کې لري او د ۲۰۰۰ کمپنیو په شمیر په کې تضمین شوي دي اوټولې اقتصادي موخګانې لکه ساینس،پوهنه ، فرهنګ ، روغتیا ، سپورټ اودمالي چارو مشرې کوي دغه اتحادیه ارزښتمن تاریخي رول داقتصادي پرمختیایه برخه کې لري اودکرنې ،صنعت، ترانسپورټ،سوداګرۍ ، مراسلاتو اوملي اقتصادي ودې ملاتړ یې هم کړی دی او دچین داقتصاد دپراختیا لامل هم شوی دی او دهمدغو چارو په پایله کې چین دنړۍ دیوستر ځواک په توګه بدل شوی دی

پوښتنه افغاني لورې دچین دکمپنیو له اتحادیې سره دسوداګرۍ دپراختیا لپاره څه وکړل؟

ځواب دافغاني لورې استازې دسنکیانګ ولایت دکمپنیو له اتحادیې سره په اړیکه کې شول اودتجربو ، دطبیعي سرچینو دمطالعاتو اوله هغو څخه ګټه اخیستنه، دسوداګرۍ وده اوپراختیا او په ټولو سوداګریزو برخوکې دټولیزې سوکالۍ څخه دګټې پورته کولو لپاره یوټیم یاېوه اداره دسوداګرۍ وزارت په چوکاټ کې دکارپوهو او متخصصو کسانو اوتجربه لرونکو په شتون جوړه کړې او داقتصادي کمربند دکمپنیو داتحادیې دمطالعاتو په اړه له چین سره اړیکې نیول شوې دي، چې دغه بهیر به د هیواد په اقتصادي پرمختګ کې دپاملرنې وړ پایلې له ځان سره ولري او موږ به وشوکولای خپل دردېدلي ولس ته دخدمت جوګه شو دچین جمهوریت دسنکیانګ ولایت سوداګریز مارکیټ دافغاني سوداګرو لپاره پراختیا موندلې ده اود اقتصادي راکړې ورکړې په بازارتو دشوی او دافغانستان دصادراتو کچه هرکال لوړه شوې ده

هېواد _نوري

«کرنې ته دې پراختیا او پاملرنه...

چې دغه وزارت د هغو په رڼا کې د کرنیزو پروګرامونو او پروژو په پرمخ بیولو کې استفاده وکړي د کرنې او اوبو لګولو وزارت سرپرست وویل افغانستان یو کرنیز هیواد دی چې په سلو کې نږدې ۸۰ وګړي یې په کرنې او مالدارۍ بوخت دي او د مالي امکاناتو د رامنځته کیدو او د کرلې د بشتونو د جوړولو په صورت کې به دغه وزارت وکولای شي د دولت زیاته بودجه تمویله کړي په دغه کنفرانس کې یو شمیر ماهرانو د هیواد د کرنې حالت او له ستونزو څخه د وتلو لارې چارې په خپلو وړاندیزونو کې وړاندې کړې باختر

په نړیوالو بازارونو کې د تېلو بیه بیا....

زیات کمښت تجربه کړې وه؛ په دې وروستیو کې لږ څه لوړه شوه خو د رواني اوونۍ د معاملو په پیل کې یو ځل بیا را ټیټه شوه په منځني ختیځ کې د تیلو یوشمیر تولیدونکو د یکشنبې په ورځ په ابوظبي ښار کې د کنفرانس په ترڅ کې د بیو د لوړتیا په مقصد د تولید له هر راز کمښت سره مخالفت وکړ د سعودي عربستان د تیلو وزیر علي النعیمي وویل که چیرې د (اوپیک) غیر غړي هیوادونه وغواړي تولید کم کړي، موږ یې هرکلی کوو خو عربستان به دخپل دتیلو تولیدکم نه کړي د عربي متحدو اماراتو د تیلو وزیر سهیل المزروعي هم څرګنده کړه چې اوپیک یا د تیلو تولیدوونکي ستر شل هیوادونه به د تیلو د بازار د پیاوړتیا لپاره هیڅ اقدام ونه کړي، اوپیک د نړۍ د تیلو دریمه برخه تولیدوي

پاکستان ۵۰۰ افراطیان ...

د دغه یرغل مسوولیت د تحریک طالبان پاکستان ډلې پرغاړه واخیست او ویې ویل چې په دې سره یې پر قبایلي سیمو د پاکستان د پوځ د عملیاتو غچ واخیست. د پاکستان پوځ د ۲۰۱۴م کال له دوبي راهیسې له افغانستان سره په سرحدي قبایلي سیمو کې د وسله والو طالبانو او القاعدې پرضد عملیات پیل کړي دي. د دغه هیواد د پوځ د معلوماتو له مخې په دغو عملیاتو کې تر اوسه پورې ۱۷۰۰ یاغیان وژل شوي دي. خو ډېر کسان پر دغو عملیاتو نیوکې کوي او وایي، چې ګنې دا عملیات د ترهګرۍ او اوریکې پرضد نه بلکې د پاکستان د سیاسي مخالفینو پرضد دي، چې له پنجابه ازادي غواړي

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو...

پاکوبسون دغه جمله چې فقیدوزیر، پیټر شتروک په هغه وخت کې کړې وه، استعاري معنی لري. هغه په دې اړه اشاره هغو پیښو ته وه چې په هغه وخت کې د لویدیځو هیوادونو په سرکونو کې رامنځ ته شوې وې، لکه په واشنګټن، نیویارک او بیا وروسته په لندن او مادرید کې او اوس هم په دې ورځو کې د لویدیځې نړۍ په ډیرو ښارونو کې سرې ویني د هغه له دې جملې څخه هدف دا ؤ چې زموږ د ګروپ سولې او امنیت څخه هغو خپلونو کې دفاع نه کیږي، چیرته چې دغه جملې سره [illegible] هغه چې دغه جملې طرحه اعلان کیږي دا دلیل ؤ چې موږ افغانستان ته ولاړو او ۱۳ کاله دلته پاتې شوو په همدې وجه موږ له افغانانو سره مرسته کوو موږ ګډې ګټې لرو چې یاد افغانستان په خاوره کې بو تروریستي رژیم رامنځ ته نه شي.

دویچه ویله ښاغلي پاکوبسون تاسې د آلمان د پوځ د یو منصبدار او اوس د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه له څه ډول یو احساس او انګیرنې سره له دې هیواد سره مخه کوئ؟

پاکوبسون زه لا تراوسه له دې هیواد سره مخه په نه کوم زه به د «بونکړن ملاتړ» ماموریت په چوکاټ کې شپږ میاشتې نور هم په دې دنده کې پاتې شم او د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه به له دغه ماموریت سره ملتیا ولرم. زه له دې مخکې په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې هم دلته وم زه د زړه له کومې او خوښې سره بیرته افغانستان ته راغلم. ځکه د دې هیواد خلک پر ما ګران دي او د دوی لپاره د سولې پیرزوینه لرم زه هیله من یم چې دا هیواد وروسته له ۳۰ کلونو جګړې څخه بالاخره وتوانیږي چې د دوزخۍ تګ تول کړي. تفاوت نه د پای ټکي کیږدي او دولتي عادي ژوند ته بیرته ستون شي زما لپاره دا یو لوی ښه او ښایسته پاداش دی چې د هغو ماشومانو چې ښوونځیو ته ځي او د دې هیواد راتلونکي دي، سترګو ته ګورم زه د زړه له کومې افغانستان کې یم او د دې هیواد دخلکو ترڅنګ ولاړ یم او غواړم د زړه له کومې له هغوی سره مرسته وکړم کله چې تیر ځل بیرته خپل هیواد ته ستون شوم، نو د افغانستان یوه کوچنی خاطره مې له ځان سره یوړه او دا ځل د راتلونکي کال د جون په میاشت کې به هم دغسې یوه خاطره له ځان سره وړم

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي...

هیوادونو مرستې دلیه خیر لوټي اوهغه له خپلو شخصي ګټو ښکار کړي اویا دهغو دلګولو په برخه کې دلیر حکومت په څیر له ناغیړیو اوفسادونو څخه کاروا خلي اوافغاني چاروا کې له ځینو بهرنیواوکورنیوشرکتونو، کمپنیو، انجوګانو، قراردادیانو اویکه دارانوسره دناوړو جوړجاړیو او معاملوله مخې دمرستندویو هیوادونومرستې لوټ تالان کړي اوپه خپلو جیبونوکې یې واچوي او ځانونه پرې ورسوي دافغانستان جمهور رئیس په تیرو دیارلسو کلونوکې په افغانستان کې ددغه ډول زیاتو فسادونو دشتون په اړه دلندن اوناټو دغونډو [illegible] والو هیوادونودځینو استازودڅرګندونوپه غبرګون کې په کلکه ډاډمنه وکړه چې له دې وروسته به دغاصبانو، زوروا کانو، فاسقانو او فاسدانو په ګډون هیڅ سپین سترګي، سرزوري اوخپلسري زوروا کي اولوټمارته دا اجازه ورنه کړي چې له افغانستان سره دمرستندویو هیوادونو دمرستولوټولو ته زړه ښه کړي اوپه خپلو شخصي جیبونوکې یې واچوي اوکه نو دکابل بانک دلوټمارانو، فاسدانو اوفاسقانو په څیر له برخلیک سره به مخ رسوا اوبربنډ شي اوپرخپلو جزاګانوبه ورسیږي په تیرو دیارلسو کلونو کې به هیواد کې داسې زیاتوفسادونو ته په پام سره دادیانو ورده چې غاصبانو په تیرو دیارلسو کلونوکې له دوو ملیونو جریبو څخه زیات دولتي اوشخصي ملکیتونه غصب کړي دي، لوټمارانو دکابل بانک نهه سوه ملیونه امریکایي ډالره اختلاس اوغلا کړي دي، دزر اوزور خاوندانو اوزور واکانو دیولیم ملیارد وافغانیو برابر دولتي بریښنا غلا کړي ده اوهم یې ترڅنګ دمرستندویو هیوادونو نږدې اته ملیارده امریکايي ډالره مرسته هم یې خپله تګولي ده چې له بسته یې توکیو سره دمبارزې له پاره شوې وه اوهم دهیواد په دولتي ادارو کې داصلاحاتو دراوستلو اودملکي خدمتونو دسرله رسولو په برخه کې دنړۍ دمرستندویو هیوادونو اووه نیم ملیارده امریکایي ډالره په سمه اومعقوله اوشفافه توګه نه دي لګیدلي اوهم ترڅنګ یې له افغانستان سره ترپوولسو ملیاردو امریکایي ډالرو پورې دامریکا پراختیایي او بشري مرستې په شفافه توګه نه دي لګیدلي، همدالامل دی چې له ډیره بده مرغه ملیوني پاتې یې هم له دې رانقالولې اودغه ډول زیاتره مرستې دوخت دفاسدانو اوفاسقانو په جیبونوکې لویدلي دي، دڅلکي څلکي ماڼي اوآسمان څکي برجونه ، بې پلانه ښارګوټي اوداسې نورې استهلاکي پروژې یې پرې جوړې کړي دي اوپانګې یې په بهرنیو بانکو پانګه اچونه کړې ده. افغان نوی دولت باید زیاته هڅه اوهاند وکړي چې له دې وروسته په هیواد کې د اداري فسادونو پرضد دمبارزې په برخوکې په دغه ډول غونډو کې له نړیوالو سره خپلو شویو ژمنوته دعمل جامه وراغوندي اوبرسېره دې له هیواده دفاسدانو، فاسقانو اوغاصبانو تعریفي ټول کړي اوپرځای دې په پوره شفافیت او صداقت سره دهیواد داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمختیا لپاره دنړۍ دمرستندویو هیوادونو ددغه ډول پوځي اواکتشافي مرستو له کارولو اولګولو څخه کار واخلي اوبرسېره یې په هیواد کې دوامدار امنیتي او اقتصادي ناخوالو اوناوړو ودونه دپای ټکی کیږدي اوپه دې توګه دې دغه جرړې یخۍ وچې کړي او دنړیوالې ټولنې باور دې ورخپل کړي، نو هغه به نړیواله ټولنه نوره هم وهڅول شي اودافغانستان دخلکو دژوندانه په امنیتي ، اقتصادي ، فرهنګي اونورو ډګرونوکې به خپلو مرستو ته دوام ورکړي اوبرسېره به یې افغانستان له هره پلوه پرخپلو پښو ودروي

د مصطفی عمرزي په هاند او «هڅود پور خرد»...

هرڅوک پرې پوهیږي خو د مقالې پیام دادې چې هر څوک دا مقوله په ځان باید عملي کړي لکه د مخه چې وویل شول دغه کتاب چې په بیلا بیلو اسلامي، سیاسي ، اقتصادي او ادبي موضوعاتو د شپېتو مقالو ترکیب دی هره مقاله یې دځانګړې بیان او پیغام درلودونکې ده چې د متن د اهمیت له پلوه ان خپني داسې مقالې هم پکې شته چې د بني اسرائیلو څخه یې را پارولې او په ښاغلي ناصر پوریران یې نیوکه او ایراد کړی دی، نوموړي په خپلو ټولو لیکنو او مقالو کې داسې لیکنه نلري چې د خپلو تر منځ د ژبنیو مذهبي لساني او ورته نورو تعصباتو څرک ترې ولګیږي. دغه کتاب په ۲۸۲ مخونو کې په ښکلي صحافت د ښګا په خپرندویه موسسه کې د زرو ټوکو په تیراژ چاپ شوی دی

یعقوب امین

افغان اعلانات

ایږول ګمرک میدان هوایی کابل نمبر 6156587225 به اسم شرکت ARAO مفقود ګردیده از اعتبار ساقط است

◆◆◆◆

اداره مرکزی احصائیه تعداد 54 قلم قرطاسیه باب ولسایر تجهیزات دفتری مورد ضرورت خویش درسال 1394 قرارداد مینماید اشخاص اعم از دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد اړا داشته باشند درخواست های خویش را ازنشر اعلان الی بیست ویک روز کاری بریاست مالی واداری واقع جاده مسعود بزرګ جوار هوتل اریانا مستقل ازکتابهای محلی بسپارند شرطنامه ولست مشخصات تسلیم داده میشود قیمت شرطنامه مبلغ 500 افغانی میباشد. 5637

◆◆◆◆

اطلاعیه

وزارت احیآ و انکشاف دهات(MRRD)

برنامه ملي انکشاف صنایع روستایي

(AREDP)

برنامه ملي انکشاف صنایع روستایي (AREDP) وزارت احیاء و انکشاف دهات یک مقدار وجوه مالي را از بانک جهاني غرض تطبیق پروژه هاي خویش بدست آورده و مصمم است تا یک قسمت از وجوه مالی بانک جهانی را غرض:

1 تهیه و خریداری 16,224 شانزده هزار و دو صد و بیست و چهار لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي هرات.
2 تهیه و خریداری 10,946 ده هزار و نو صد و چهل و شش لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي بامیان.
3 تهیه و خریداری 24,960 بیست و چهار هزار و نو صد و شصت لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي ننګرهار.
4 تهیه و خریداری 9,840 نو هزار و هشت صد و چهل لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي پروان.

با در نظر داشت روش تدارکاتي داوطلبي باز داخلي (National Open Tendering) عقد قرارداد و به مصرف برساند. ازینرو اسناد داوطلبي پروژه مذکور، Bidding Document را در چهار بخش ترتیب نموده و ذریعه این اعلان به آګاهي تمام شرکت ها و موسسات خصوصي که در این راستا فعالیت داشته باشند میرساند تا براي اشتراک در داوطلبي اسناد مکمل آن را ازین اداره بدست بیاورند.

آخرین روز تسلیمي و آفرګشایي اسناد داوطلبي براي تهیه و خریداري تیل دیزل براي دفتر ولایتي هرات، بامیان و ننګرهار برنامه ملي انکشاف صنایع روستایي (AREDP) بتاریخ 01 فبروری سال 2015 که مطابق به 12 دلو سال 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر و جلسه قبل از آفرګشایي 21 جنوری 2015 مطابق به 01 دلو 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر تعین ګردیده

آفرګشایي اسناد داوطلبي و جلسه قبل از آفرګشایي در تالار جلسه دفتر مرکزی برنامه ملی انکشاف صنایع روستایي، وزارت احیاء و انکشاف دهات واقع سرک دارالامان، سرک نیلا باغ کابل افغانستان در اوقات فوق الذکر تعین ګردیده است

براي بدست آوردن معلومات بیشتر و اسناد مکمل داوطلبي میتوانید به آدرس ذیل مراجعه نمایید و نیز اسناد مکمل داوطلبي را از ویب سایت وزارت احیاء و انکشاف دهات (www.mrrd.gov.af) و ویب سایت خدمات بازسازي و انکشافي افغانستان (www.ards.gov.af) بدست آورید

آدرس کابل

دیپارتمنت تهیه و تدارکات
برنامه ملي انکشاف صنایع روستایي وزارت احیا و انکشاف دهات
ایمیل qais.aqaee@mrrd.gov.af

◆◆◆◆

قباله شرعی نمبر 2758/ 239 مورخ 1394/1/5 یک دربند حویلی واقع ده بوری سرای غزنی به اسم میرسیف الدین ولد میر صدر الدین مفقود ګردیده اعتبار ساقط است

◆◆◆◆

پارکینګ وسایط شهری واقع پل ارتل سمت شرق پارک جدید تفریحی ساحه ناحیه سوم به اجاره داده میشود

مشتبین خصوصی واشخاص انفرادی که خواهش قرارداد اړا داشته باشند درخواست های خویش را بریاست عواید شاروالی کابل سپرده وخود شان ازنشر اعلان الی بیست ویک روز کاری مراجعه نمایند شرطنامه را ملاحظه کرده تضمین اخذ میګردد 5693

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت نمبر OA-11620151 به اسم ابراهیم ولد محمد اکبر مفقود ګردیده از اعتبار ساقط است

◆◆◆◆

ریاست معارف شهر کابل غرض تدریس شاګردان مکتب ابتدائیه دیوان بیګی به یک دربند حویلی که حداقل 21 اطاق ویا بیشتر از ان داشته باشد ضرورت دارد

اشخاصی که ساحه دیوان بیګی همچو تعمیر داشته باشند وطور کرایه بدهند درخواست های خویش را ازنشر اعلان الی بیست ویک روز کاری به مدیریت عمومی تهیه وتدارکات ریاست معارف شهر کابل واقع سرای غزنی کارته چهار سپرده شرطنامه را ملاحظه نمایند 5691

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت کمپیوتری نمبر 00843154 به اسم محمد اغا زمان خیل ولد محمد نادر مفقود ګردیده از اعتبار ساقط است

◆◆◆◆

سری لشند بکمراده سوارباس 6428 شخصی خوست را خواهان تبدیلی رنګ لولادی به رنګ نقرئی ګردیده

اشخاص وموسساتی که بالای موټر مذکور مطلبه داشته باشند 758 ازنشر اعلان الی [illegible] مدیریت ترافیک خوست اطلاع دهند

◆◆◆◆

ریاست صحت عامه ولایت لوګر [illegible] حویلی رهایشی عبدالحبیب ولد [illegible] را ملاحظه مبلغ 50000 افغانی برای مدت یکسال قرارداد مینماید اشخاصی که دارای چنین حویلی داشته باشند وبکرایه کمتر بدهند درخواست های خویش را به مدیریت خدمات ریاست [illegible] ولایت لوګر بسپارند شرطنامه را [illegible] تضمین اخذ میګردد وخود شان ازنشر اعلان [illegible] روز غرض آفرګشایی حاضر ګردند 5[illegible]67

◆◆◆◆

موضوع تدارک یک دربند حویلی دارای 25 الی 30 اطاق در مربوطات ناحیه [illegible] شهر کابل

معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی وزارت معارف یک دربند حویلی که دارای [illegible] 30 اطاق باشد درمربوطات ناحیه سوم شهر [illegible] برای مدت یکسال مالی طور کرایه جهت [illegible] شاګردان لیلیه نسوان خویش طور قرارداد [illegible] است پروسه داوطلبی از طریق [illegible] باز ملی طبق قانون تدارکات عامه ومتحد المالها وبرای تمام داوطلبان واجد شرایط طوریکه درشرطنامه تعریف شده است راه اندازی خواهد شد.

یک مجموعه مکمل شرطنامه به لسان دری توسط داوطلبان علاقمند ذریعه یک درخواست تحریری بعد از پرداخت یک مبلغ غیر قابل بازپرداخت 500 افغانی نقدا خواهد بود شرطنامه ها در روز داوطلبی که تاریخ وزمان ان مشخص می باشد درحضورداشت نماینده ګان داوطلبان وهیات موظف ګشوده خواهد شد افرهای دیررسیده رد خواهد شد.

لطفه رهنمای ها معاملات ومالکین تعمیر ها که خواهش قرارداد اړا داشته باشند ازنشر اعلان الی بیست ویک روز کاری جهت اخذ شرطنامه به مدیریت تدارکات معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی واقع ده بوری عقب انستیتوت ملی موسیقی مراجعه نمایند تضمین افر در مجلس آفرګشایی اخذ میګردد 5688

اعلان داوطلبی وزارت اطلاعات وفرهنګ

به نسبت کمبود بودجه خریداری مقدار 257,726 لیتر تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول مورد ضرورت وسایط ، بخاریهای مرکز و موسسات مربوطه، مرکزګرمی تعمیر وزارت و ریاست آرشیف ملی بابت سال 1394 به شرح ذیل تعدیل صورت ګرفت

تعدیل شماره 1			
شماره	ماده	موجود	تعدیل شده
1	ماده 1.1 دستورالعمل برای داوطلبان	خریداری مقدار 257,726 تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول	خریداری مقدار 120,000 لیتر تیل دیزل ومقدار 76,968 لیتر تیل پطرول
2	ماده 21.7 دستورالعمل برای داوطلبان	تضمین آفر مبلغ 1,120,000 یک ملیون و یکصدوبیست هزار افغانی	تضمین آفر مبلغ 680,000 شش صد هشتاد هزار افغانی
3	شرایط ارزیابی بعدی (بند2 مادهٔ 38 دستورالعمل برای داوطلبان)	(الف) توانایی مالی: داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانګر سرمایه نقدی به ارزش (6,000,000) شش ملیون افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی: داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده ګی خویش را به ارزش (44,000,000) چهل و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش(24,000,000) بیست و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید	الف: توانایی مالی: داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانګر سرمایه نقدی به ارزش (2740000) دو ملیونو هفت صدو چهل هزار افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی: داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده ګی خویش را به ارزش (21,000,000) بیست یک ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش(11,000,000) یازده ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید

داوطلبان واجد شرایط تعدیل شماره 1 مکمل را از ادرس که قبلا نشر شده بود بدست آورده میتوانند

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۳ ل د مرغومي ۳ مه د ۱۴۳۶ ق د ربیع الاول لومړۍ. د 24/12/2014

په پروان کې د اوبو لګولو کانال بیا فعالیږي

د پروان ولایت د اوبو لګولو کانال د هیواد د اوبو او برېښنا وزارت له خوا بیا فعالیږي. [illegible]

د افغانۍ- پیر او پلور

پرون له غرمې مخ کې د کابل په شهزاده سرای کې افغانۍ د بهرنیو اسعارو په وړاندې په دې ډول معامله شوه

امریکايي ډالر پیرودل په 58/00 افغانیو پلورل په 58/10 افغانیو

انګلیسي پونډ پیرودل په 90/00 افغانیو پلورل په 90/10 افغانیو

یورو پیرودل په 71/10 افغانیو پلورل په 71/20 افغانیو

سعودي ریال پیرودل په 15/45 افغانیو پلورل په 15/50 افغانیو

اماراتو درهم پیرودل په 15/85 افغانیو پلورل په 15/90 افغانیو

پاکستاني کلداري پیرودل په 575 افغانیو پلورل په 576 افغانیو

هندي کلداري پیرودل په 935 افغانیو پلورل په 940 افغانیو

او زر ایراني تومان پیرودل په 16/60 افغانیو پلورل په 16/70 افغانیو

روی تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پلچرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد

در جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی که دیروز به ریاست معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در باره تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان در پل چرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد. روز سه شنبه 2 جدی 1393 جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی تحت ریاست قانونپوه سرور ها ملی شده و محاکم لازم نیز در مورد آن ها حکم کرده و مدت محکوم بهها را نیز سپری کرده اند، مطابق قانون از حبس رها شوند. در این جلسه در مورد توقیف خانه بگرام که به تازگی از سوی آمریکایی ها اداره آن به حکومت افغانستان سپرده شده است نیز پس از بحث های همه جانبه فیصله به عمل آمد

دانش معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در مورد تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پل چرخی و هم چنین توقیف خانه بگرام که از سوی آمریکایی ها به حکومت افغانستان واگذار شده است بحث صورت گرفت و در هردو مورد فیصله های مشخص به عمل آمد. در این نشست معاون دوم رییس جمهور در مورد این بخش از زندانیان پل چرخی که مرتکب جرایم امنیتی شده اند اظهار داشت بخشی از زندانیان که هم اکنون در زندان پل چرخی وجود دارند باید هر چه عاجل در مورد آن ها رسیدگی لازم صورت گرفته و به قضایا خاتمه داده شود. وی افزود مهم ترین بخش از این افراد کسانی هستند که مشمول فرمان عفو شماره 62 رییس جمهور سابق شده اند ولی نهادهای امنیتی و هم چنین څارنوالی ملاحظات جدی در مورد آن ها دارند که باید این ملاحظات در مورد آن ها مد نظر قرار گیرد. پس از بحث و بررسی های همه جانبه و اظهارات اعضای جلسه فیصله به عمل آمد که در این مورد ملاحظات څارنوالی و نیز ملاحظات نهادهای امنیتی در باره هر فرد از کسانی که در چنین حالتی قرار دارند، مستند گردیده و دو باره به ریاست جمهوری ارایه گردد. هم چنین فیصله شد که به روند رسیدگی در مورد افراد دیگری که مرتکب جرایم امنیتی شده اند نیز که هم اکنون دوسیه آنها در محاکم ابتداییه و استیناف تحت دوران قرار دارند، سرعت بخشیده شود. هم چنین در جلسه فیصله به عمل آمد کسانی که تمام مراحل قضایی آن تا این توقیف خانه هم چنان به فعالیت خود ادامه داده و در اختیار وزارت دفاع ملی باشد و بلاک خاص پل چرخی که تا کنون در اختیار وزارت دفاع ملی بوده است مطابق قانون به وزارت داخله سپرده شود. هم چنین فیصله شد تا در مورد تعامل میان نهادهای امنیتی در مورد روند کاری توقیف خانه بگرام میان وزارت دفاع و وزارت داخله یک پروتوکل رسمی جهت قانونمند شدن اداره این توقیف خانه صورت گیرد. بر اساس یک خبر دیگر، به منظور بررسی وضعیت حقوقی مرکز ملی آموزش های حقوقی، امروز جلسه به ریاست قانونپوه سرور دانش معاون دوم رییس جمهور و با شرکت مسوولان ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت عدلیه، انجمن مستقل وکلای مدافع، نماینده آن مرکز و سایر ادارات برگزار شد. معاون رییس جمهور گفت: هدف از بررسی وضعیت حقوقی این مرکز، بهبود امور قضایی، توسعه فعالیت این مرکز برای آموزش حقوقی به قضات، سارنوالان و وکلای مدافع می باشد که ایجاب می کند در جهت توحید آموزش های لازم حقوقی و مسلکی، تدبیر لازم روی دست گرفته شود. اعضای جلسه نظریات خویش را در مورد وضعیت حقوقی مرکز یاد شده، توحید برنامهٔ ستاژ و مدیریت مرکز ملی آموزش های حقوقی ابراز داشته و فیصله شد تا جلسه برای بحث و بررسی بیشتر با حضور نمایندگان ادارات ذیربط تحت ریاست سرپرست ستره محکمه برگزار شده و نتایج آن به معاون دوم رییس جمهور گزارش داده شود.

د افغان ځواکونو ترمنځ مطلقه...

څخه کار واخلو خو موږ د هوايي ملاتړ له اړخه ستونزه لرو» له دې وړاندې ولسمشرمحمد اشرف غني او د دفاع وزارت مقاماتو هم د امنیتي ارګانونو ترمنځ د همغږۍ له موجودیت منلي و. افغان حکومت هم په دې باوردی چې د افغانستان په امنیتي ارګانونو کې ظرفیتونه شته، خو لازمه همغږي نه ده موجوده. کارپوهان همدې موضوع ته په اشارې سره وايي: که د امنیتي ارګانونو ترمنځ د پام وړ همغږي موجوده وي او د استخباراتي معلوماتو په اړه په خپل وخت سره اقدام وشي، نو تر ډېره به د وسلوالو مخالفینو د تروریستي او ډله ییزو حملو مخه ونیول شي

«د امنیت او ثبات د ټینګښت لپاره دې غوښ ګامونه...

او په دې لاره کې د یو پروګرام د لرلو یادونه وکړه او زیاته یې کړه چې په دې لاره کې د خلکو د همکارۍ رول ډېر رغنده او اغېزمن دی. وروسته د ۲۰۹ شاهین او د ۲۰۷ ظفرقول اردوګانو قوماندانو د خپلو روانو ستونزو او نیمګړتیاوو له په اشارې او د بادغیس، فاریاب، جوزجان او د سرپل د ولایتونو د امنیتي حالاتو په باب د معلوماتو په وړاندې کولو سره خپلې نظرې او وړاندیزونه غونډې ته وړاندې کړل او مطروحه مواردو ته یې د زیات دقت او پاملرنې غوښتنه وکړه چې د مواصلاتي لارو د پرانستلو، هیواد له ګواښونو هیوادونو څخه د برېښنا د لیږدولو د مزو د امنیت د تامینولو په اړوند د جمهوري ریاست لومړي مرستیال ته ډاډ ورکړ په دې غونډه کې دغه راز د ملي دفاع او د کورنیو چارو د وزارتونو او د ملي امنیت د لوی ریاست سرپرستانو له دغه پروګرام څخه د خپل ملاتړ په ترڅ کې د اوامرو د اجرا کولو په لاره کې تیارۍ څرګند کړ. د غونډې په پای کې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال د دغې طرحې د ارزښت او تطبیق په باب د ټینګار په ترڅ کې څرګنده کړه چې د دغه پروګرام په عملي تطبیق سره به په شمال کې له دولت څخه د ملاتړ بهیر زیات شي او ترڅ به په دغو سیمو کې د ښو پایلو شاهده وي. غونډې ویلیه چې ټول امنیتي مرکزونه دې سر له سبا څخه د ملي دفاع په وزارت کې د دغه کار د تحقق لپاره په خپلو کارونو پیل وکړي او بشپړ یې کړي

باختر

برنامه معرفت باپولیس ازسوي...

کنر یک توطیه بزرگ از سوي دشمنان این کشور بود که تروریستان درمقابل نیروهاي امنیتي ها ناکام ماندند. لیلما احمدي عضو مجلس سنا و محمد احسان ضیا فعال جامعه مدني نیز درصحبت هاي شان از توانائي و شجاعت پولیس ملي صحبت نموده و برنامه معرفت با پولیس را یک اقدام نیک تلقي کردند. دراخیر مدال صلح براي پدر میرافغان افسر که چند روز قبل مانع یک انتحاري درکابل شد و به پدر محمد مصطفي تفویض شد. برنامه معرفت با پولیس براي چهار روز درنظر گرفته شده در خلال این چهارروز برنامه هاي با شرکت فعالان جامعه مدني مردم عوام نمایندگان در شوراي ملي و اهل رساله ها برگزار خواهد شد که درآن تاثیرپذیري پولیس برجامعه مسایل حقوقي و کارنامه هاي پولیس بحث خواهد شد. باختر

ټېوالو ورځپاڼو ته کتنه

ایا پاکستان به د طالبانو پرضد راپورته شي؟

انګلستان چاپ، ابزرور Observer ورځپاڼې: ایا پاکستان به وکړای شي چې د پېښور له پېښې وروسته د طالبانو پر ضد راپورته شي؟ د لر سرلیک لاندې یو مطلب خپور کړی او په یوه برخه کې یې د دینې عالمانو پر ضد چې د وسله والو له خوا د خلکو په وړاندې زیږي وړاندې د سترګې پټې کړې او چوپه خوله دي، رڼلي: که څه هم چې په پاکستان کې د دیني عالمانو پر ضد اعتراضونه سابقه نه لري، خو دا به ولیدل شي چې د پاکستان دولت څومره لېوال دی چې د خلکو دا قهر او غوسه په یوه بدلون یا عمل بدله کړي. ابزرور زیاتوي: د فیس بوک په یوې پاڼه کې چې د پنجاب ایالت یوه پولیس رحیم یار خان له بې لسېت کړې، په غټو ټکو او جملو کې یې د طالبانو ملاتړو په وړاندې بدو الفاظو یاد کړي دي. په اسلام اباد کې اعتراض کوونکي، د لعل مسجد مخې ته راټول شول او دا هغه ځای دی چې د پاکستان پوځ او ملایانو په کې په ۲۰۰۷ م کال کې په دغه جومات کې دګڼو ډېره شویو طالبانو په وینو ډېر ځایونه ولړل او په جومات یې څوړلې بریدونه کړې. اعتراض کوونکو غوښتل چې د مسجد امام مولانا عبدالعزیزباید په پېښور کې په یوه ښوونځي کې د طالبانو له خوا ډله ییزه وژنه وغندي.

ورځپاڼه لیکي: خو اوولې وړاندې په پاکستان کې د دغه حالت تصورهم نه کېده، خو د پېښور په یوه ښوونځي کې له ډله ییزې وژنې وروسته دا حالت رامنځ ته شوی دی. ابزرور وړاندې لیکي: په پاکستان د شم څخه څېره له د چهارشنبې په ورځ د پېښورې پېښې په اړه د لویو حقایقو د راپېښېدو ګټو له امله لوریڅاغشوله هم راپورته شول او د قهر یوه داسې فضا رامنځ ته شوې چې په ۲۰۰۷ میلادي کال کې د پخواني صدراعظمې بې نظیربوټو له ترور وروسته هم خلک په دې اندازه په قهر او انزجار کې نه وو ورځپاڼه زیاتوي، د نورو دیني عالمانو او ملایانو په ډله کې د لعل مسجد د امام مولانا عبدالعزیز پرضد هم خلکو شعارونه ورکول او خلک نور د دې زغم نه لري چې دا ډول دیني عالمان د طالبانو او پښتو پالو ډلو د والو په اړه چپه خوله وي او په ځانګړي یې نه غندي.

ابزرور ورځپاڼه د تحلیل په یوه برخه کې لیکي: په داسې یو حالت کې چې دا مهال په پاکستان کې رامنځ ته شوی، پوښتنه پیدا کېږي چې ایا د پښتو پالو وسله والو پرضد به په یوه ګډ عمل توافق وشي؟

ورځپاڼه لیکي: حقیقي او ریښتنی ځواب نه دی. په پاکستان کې د دیني عالمانو پرضد نه روانو اعتراضونو سره سره، د پاکستان دولت ته اړینه د خلکو دا غوسه د یوه بدلون او یا عمل پیر لسونو پراېسه کړي. فارین افیرز Foreign Affairs خپرونې هم د طالبانو او پښتو پالو پرضد د پاکستان د دولت د یو عمل په اړه یو مضمون خپور کړی او د یوه کوچنۍ خلکت یو عکس یې چاپ کړی چې پوځي خولۍ یې په سر ده او د پېښور د ښوونځي پېښه وژل شویو کوچنیانو په ویاړ ژړې او اوښکې توي وي.

خپرونه لیکي: د پېښور د ښوونځي پېښه د تالي خپرانیا مسئله هم نه ده. د تحریک طالبان پاکستان یوه لښکري فیصل شهزاد د ۲۰۱۰ م کال په پسرلي کې د نیویارک ښار ټایمز سکویر کې د بمي چاودني پلان جوړ کړی و. له دې پېښې څخه څو اوونۍ وروسته تحریک طالبان پاکستان ډلې په لاهور کې د جمعې په لمانځه کې د احمدي فرقې ۸۶ لمونځ کوونکي قتل عام کړل. خپرونه زیاتوي، د دې او نورو زیاتو لیونتوب او ګواښونو سره سره، د پاکستان دولت د تحریک طالبان د ډلې د له منځه وړلو لپاره هیڅ نه دي کړي

له ۲۰۱۴ وروسته امریکا خپل سري عملیات...

په دې وروستیو کې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې یوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي. د امریکا د دفاع وزارت ویاند جان کربي ویلي، که چېرې د طالبانو مشرملامحمد عمرهم دوی ته ګواښ پېښ نه کړي، نو دوی یې هدف نه ګرځوي. جان کربي ویلي، طالبان په دوو برخو ویشل شوي، چې، جنګي او غیرجنګي ډلې دي. ده وویل، هغوی چې پرموږ حملې کوي، موږ به یې هم نه پرېږدو، خو هغوی چې جنګ نه کوي، موږ هم ورسره کار نه لرو. ترڅو د مخکې نورو امریکایي چارواکو هم دې ته ورته څرګندونې کړې وې، خو د امریکا ولسمشربارک اوباما ویلي و چې په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي پوځیان به پرهغو وسله والو طالبانو بریدونو ته دوام ورکړي چې پرافغان امنیتي ځواکونو حملې کوي. په ورته وخت کې بیا په ولسي جرګه کې د ټېوالو اړیکو کمېسیون وایي، امریکا د افغان ولس ګټو ته ژمنه ده، دوی وایي امریکا په افغانستان کې هغه اهداف چې غوښتل یې ترلاسه کړي. د دغه کمېسیون رییس عبدالقادر خالقي وایي، امریکا باید ټول هغه وسله وال یې تو پیره په نښه کړي چې د افغان حکومت پر وړاندې امنیتي ستونزې جوړه وي «کله چې د امریکا شخصي ګټې په خطر کې وي نو افغانستان له راتلو او وېل چې موږ لوګو ته خطر متوجې دي او ویل به یې چې له وسله والو سره باید جګړه وشي اوس یې چې شخصي ګټې په کې نشته دوی وایي چې ځینې طالبان زموږ دښمنان نه دي دا په دې معنې چې دوی اول او اوس هم له افغانانو سره دوه مخې سیاست کوي.» امریکا غواړي چې په افغانستان کې ۱۰۸۰۰ پوځیان پرېږدي، چې افغان امنیتي ځواکونو ته روزنه او مشورې ورکړي. د سیاسي چارو یو شمیرافغان کارپوهان سپارښتنه کوي چې امریکا باید له افغانستان سره د امنیتي او دفاع سند په اساس خپل مسوولیت ادا کړي. دوی وایي، امریکایي چارواکي باید له خپلو ژمنو سره سم افغان ځواکونه وروزي او د دې ځواکونو تجهیزاتو ته هم پام وکړي.

د افغان ځواکونو، تجهیز د روزنې په پرتله...

له نورو ورځو راهیسې د مخالفینو او افغان ځواکونو ترمنځ جګړه روانه ده. مورینس پوځیمز د پکتیکا د یحیی خیلو او د پېښور د پوځ پر یوه ښوونځي وروستیو حملو ته په اشارې وایي، چې د تروریزم د ځپلو لپاره د افغانستان او پاکستان همکاري ډېره مهمه ده. "د ملي وحدت نوې حکومت له ګاونډیو هیوادونو سره د معاملو په بهیر پیل کړی دی، د پکتیکا او پېښور وروستیو خونړیو پېښو ته په کتو افغانستان او پاکستان باید یو د بل په وړاندې د تورونو د لګولو لوبه پای ته ورسوي، دې پېښو ته په کتو باید دواړه هیوادونه مخکې ولاړ شي، زما په ګومان دواړه هیوادونه اوس د یخوا په پرتله یو له بل سره نږدې شوي". د افغان امنیتي ځواکونو د تجهیز زمنې له دې وړاندې امریکایي چارواکو هم کړې او د افغانستان دفاع وزارت د هوايي ځواک کمښت د امنیتي ځواکونو مهمه خلا بللې ده. څېړونکي وایي، که چېرې امریکا او ناټو په دې برخه کې کړې ژمنې ژرعملي نه کړي، له ۲۰۱۲ کال وروسته به د افغانستان د سرحدونو بشپړه دفاع افغان ځواکونو ته سخته وي

یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې کیږي

په نړیوالو بازارونو کې پرون یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې شول. د پښتني بانک د سره زرو د مارکیټ یوه پلورونکي قاهرخان ددغه خبرپه تاییدولو سره وویل: اوس د کابل په بازارونو کې یو ګرام مصري سره زر په ۲۳۵۰ افغانیو، کویتي په ۲۲۰۰ افغانیو، سنګاپوري په ۱۶۵۰ افغانیو او یو ګرام په ۲۳۰۰ افغانیو، بحریني په ۲۰۰۰ روسي سره زر په ۱۴۵۰ افغانیو افغانیو، عربي په ۱۹۰۰ افغانیو، ایراني پلورل کېدل

باختر

بهرني لنډ خبرونه

په شمالي کوریا کې انټرنېټ نه لاسرسی بیا پیدا شو

په شمالي کوریا کې انټرنېټي خدمتونه په ټپه له دریدلي حالته وتلي او انټرنېټ ته یوځل لاسرسی پیدا شوی دی. یوه امریکایي کارپوه هم ویلي، چې په شمالي کوریا کې تر ځو ساعتونو انټرنېټي پرې کېدو وروسته اوس تر یوه حده انټرنېټ فعال شوی دی. په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی په بشپړه توګه قطع شوی و. انټرنېټ ته لاسرسي خو ورځې وروسته تر هغه غوڅ شوي، چې پر امریکا پر پیونګ یانګ تور پورې کړ، چې پر امریکایي سوني پیکچرز شرکت یې انټرنېټي بریدونه کړي دي. د امریکا ولسمشر بارک اوباما دغه برید پروړاندې د مناسب غبرګون ښودلو ژمنه کړې وه. خو امریکایي چارواکو په شمالي کوریا کې د انټرنېټي خدمتونو د قطع کېدو په چاره کې د امریکا د احتمالي دخالت په اړه ته څه ویلو څه کړي ده. د ټکنالوژۍ په برخه کې ستونزې یا انټرنېټي برید په شمالي کوریا کې د انټرنېټ د قطعه کېدو لامل ګرځیدلی شي.

چین هم انټرنېټي بریدونه غندي

چین د هالیوډ فلمونو د جوړولو پر سټوډیو «سوني پکچرز» د «هیکر» یا انټرنټي بریدونو نه په کتو سره انټرنېټي بریدونه غندلي دي. د امریکا د بهرنیو چارو له وزیر جان کیري سره د خبرو پر مهال د هغه چینایي سیال وانګ یي وویل چې هیواد یې د انټرنېټي حملو او انټرنېټي ترهګرۍ هر ډول غندنه کوي. خو په دې بیانیه کې د شمالي کوریا یادونه نه ده شوي. امریکا د دغو بریدونو پړه پر شمالي کوریا اچولې او د «نیویارک ټایمز» په حواله له چینه یې مرسته غوښتي ده. ویل شوي چې له چین سره همکاري مهمه ده. ځکه د شمالي کوریا ټولې مخابراتي اړیکې د چینایي شبکو له لارې تېرېږي. «سوني پکچرز» د هیکرانو د دغه برید او د امریکا پر سینماګانو د بریدونو تر ګواښونو وروسته د هغه فلم له ښکاره کولو څخه ډډه وکړه چې پکې د امریکا د استخباراتي شبکې «سي آی اې» ژورنالیستانو ته ګومارل کېږي چې د شمالي کوریا واکمن کیم یونګ اون ووژني. شمالي کوریا د دغه انټرنېټي برید مسوولیت نه مني او د غچ اخیستو ګواښ یې کړی

کردان په عراق کې د پرمختګ په حال کې دي

د عراق په شمال کې له «اسلامي دولت» ډلې سره د جګړې په ترڅ کې کردي ځواکونه د سنجار ښار چې له ستراتیژیکي پلوه ډېر مهم دی، د بیرته نیولو په حال کې دي. د کردانو مشر مسعود بارزاني د دغې سیمې د لیدنې پرمهال وویل چې دوی د سنجار زیاتره سیمه نیولې ده. د هغه په خبره د «اسلامي دولت» ډلې پر ضد د نړیوال ائتلاف له خوا ملاتړ خپله اغېزه ښوولې او بریاوې یې لرلې. د امریکا هوايي ځواکونه له څو میاشتو راهیسې د اسلامي دولت ډلې پر مورچلونو بمباري کوي

الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشر شو

د تونس د ټاکنو عالي کمېسیون اعلام وکړ، چې الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشرۍ ټاکنې وګټلې. د «نداء تونس» دغه مشر د ټول ټال رایو ۵۵،۶۸ سلنه وګټلې. د «النهضت» ګوند مشر راشد الغنوشي السبسي ته د بریا مبارکي ویلې ده. د السبسي ټاکنیز سیال او مخکني لنډمهالي ولسمشر منصف المرزوقي په هیواد کې له تاوتریخوالي د ډډې کولو غوښتنه کړې ده په تونس کې د ولسمشرۍ ټاکنو ددویم پړاو رای اچونې تر بهیر وروسته، السبسي په ټاکنو کې ورا د مخه خان ګټونکی اعلان کړ. خو ټاکنیز سیال منصف المرزوقي وایي، تر اوسه رسمي پایلې نه دي اعلام شوې. د تونس د ټاکنو کمېسیون له خپلو جرګه ګیو راټولې خبرونه وایي، السبسي ۵۴ سلنه رایې ګټلې، خو لاهم د رای شمېرنې بهیر روان دی او وروستۍ رسمي پایلې تر اوسه نه دي اعلام شوې. دغه کمېسیون دا هم ویلي، چې په دویم پړاو ټاکنو کې د ټاکنو کې ګډون ډېر و په تونس کې وګړي د ولسمشر د ټاکلو لپاره په دویم پړاو ټاکنو کې رایې اچوي، چې دا د دغه هیواد په تاریخ کې لومړۍ دیموکراتیکې ټاکنې ګڼل کېږي په روانو ټاکنو کې نږدې ۵،۳ میلیونه تونسي وګړي د رای اچونې حق لري

ایران په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو کار کول ممنوع دي

د ایران د کار او ټولنیزو چارو وزارت ویلي، د استوګنې په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو، په تېره بیا د فلیپیني بښځینه خدمتګارانو کار کول ناقانونه عمل دی. ددغه وزارت د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر علي اقبالي ویلي، په ایران کې فلیپیني یا د نورو هیوادنو مېرمنو ته د کار اجازه نه ده ورکړل شوې او وایي «که په کورونو کې د خدمې په عنوان پر کار وګومارل شي، له سرغړونکو سره به قانوني چلند وشي.» نوموړي خبرداری ورکړ، هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار وګوماري قضایي مراجعو ته به معرفي شي. د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر دا څرګنده کړه چې د بیا بیا تکرار په ترڅ کې به هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار ګوماري له ۹۱ ترڅو ۱۸۰ ورځو پورې زنداني شي. فیلیپیني چارواکي اټکل کوي چې شاوخوا ۲ میلیونه وګړي یې په منځني ختیځ کې په کار بوخت دي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

کتونکې ډله
• سیدیوسف شریفي
• محمد صادق قلندري
• میر محمدي عزیزي
• اصغر بني

د ورځپاڼو رئیس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

امر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

مرستیال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۲۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹

سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډیزاین احمدشاه یحیی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک hewad1948@yahoo.com

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library